

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošiljki prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se ostanila enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Prazno streljanje.

II.

Ti narodnjaki dr. Šusteršičevega kalibra, ker drugega orožja več nimajo — s svojo gospodarsko organizacijo dospeli so srečno na beraško palico, s svojo moralno organizacijo pa na psa, — postali so zadnje čase vzor rodoljubi, in to svoje vzorodoljubje prinašajo na obmejna sejmišča, dobro vedoč, da doma vsakdo ve, da je rodoljubje teh ljudi ravno toliko vredno, kot njihovo poštenje in njihova morala. Napenjajo vse moči, da bi na naši stranki opazili najmanjšo pego, na kar jo razkrije, da se treseta zemlja in nebo. Pri tem je naša stranka kot taka za vse odgovorna: če stori dr. Ferjančič kaj, odgovorna je cela stranka; če spregovori dr. Tavčar besedico, odgovorna je zopet cela stranka! Vmes mrgoli izdajalcev, renegatov, in Dežmanovih grabel: po ljubljanskem trgu pa ponosno koraka mladi Štefer si govori: dobro sva jih dala liberalce, jaz in škof!

Nam ta komedija čisto nič ne imponuje, ker vemo, da tiči vmes hinavstvo, in drugega nič kot hinavstvo. Menijo, da vniči s tem čvrsto disciplino, ki vlada v naših vrstah, in katera mora vladati, če hočemo kaj doseči. Če nam vzamejo tega ali onega omahljivca, naj ga jim Bog blagoslovi! Vzlic temu pa naših vrst prebili ne bodo, najmanj pa z orožjem obrekovanja in laži. To si naj pri »Slovencu« zapomnijo! Nezavednega kmeta že spravite v svoje hleve; zavodne slepenske inteligence pa tja ne spravite nikdar!

Obrekovanje in laž pa sta edino orožje, koje rabijo klerikali proti naši stranki v zadnji aferi, katero imenujejo oni »narodno izdajalstvo na Jesenicah in v Trzinu«.

Oglejmo si sedaj, kako izgleda to izdajalstvo! Pred vsem na Jesenicah. Tu so zmagali združeni sloven-

ski naprednjaki in klerikali, ter zavrnili naskok tako imenovane fabriške stranke. Zjedinjenje obeh slovenskih strank se je pa odobrilo tudi od vodstva napredne narodne stranke, ter je dotična po dr. Bleiweisu podpisana listina odšla na Jesenice še dosti časa pred volitvijo. Vzlic temu pa kriče maziljeni in pomazani blagoslovljenci pri »Slovencu«, da je narodna napredna stranka izdala slovenstvo na Jesenicah! Če ga je izdala, izdala ga je edino le s tem, da je odobrila kooperiranje obeh domačih strank proti nemški fabriški stranki! Kako izdajalstvo je to? Naša stranka naj počne to ali ono, postopa vsikdar izdajsko! Zakaj? Ker ravno »Slovenec« to služi, in samo zategadelj smo izdajice! Oglašali se bodo sedaj: Kaj pa »Slovenski Narod«? Kako pa je ta pisal? »Slovenski Narod« ni stranka, in kar piše, nosi za to sam odgovornost, in ne vodstvo narodne napredne stranke. Pa tudi taktika, katero je priporočal naš list — po že po dognani volitvi na Jesenicah — je vsega premisleka vredna. Kakor vse kaže, bližajo se Jesenicam precej kritični časi, in velika je nevarnost, da vsled tovarniškega pritiska pride občinska uprava v zgolj nemške roke. Sedaj se vpraša, bodeta li stranki, ki sta letos že zmagali, v stanu za daljšo vrsto let uspešno odbijati naval tovarne in njenih uradnikov, med kojimi je obilo privrancen in pretiranih Nemcev. Če je tak uspešen skupen odpor mogoč, nimamo nič proti temu, ako alijanca, katera se je letos na Jesenicah sklenila, še ne preneha tako hitro, ker imamo ravno dokaze v rokah, da bi mnogo jeseniških Nemcev v svoji neznosni germanski prenapetosti radi pograbil nekaj naše zemlje, kateri se nikdar odpovedali nismo, in kateri se nikdar odpovedali ne bomo. Na drugo stran je pa pri fabriki še vedno dokaj zmernih elementov, s kojimi bi

se dal deseči kompromis, s katerim bi se dalo fabriškemu interesom zadostnega zastopstva v občinskem zastopu, s katerim bi se pa ob e nem garantirala slovenska večina v tem zastopu, ki drugače lahko v svoji celoti zleze v nemške roke! Vse to so zadeve, o kojih je treba misliti. Jedinimi smo v tem, da se morajo Jesenice rešiti, če je kdo v tem pogledu glede taktike drugačnega mišljenja od ljubljanskega »Slovenca« — potem še dolgo ni izdajalec. Tako izgleda resnica v jeseniškem izdajalstvu! Prazno vpitje je to »izdajalstvo« in prav grdo obrekovanje, kakor je pri »Slovencu« v navadi! Iz vsega tega pa še nika kor ne sledi, da »Slovenec« tudi v bodoče ne bode trgal svojega goltanca ter nam iz dna svoje užaljene »rodoljubne« duše očital, da smo na Jesenicah slovenstvo izdali. In nekaj tepcev se bode še vedno dobilo, ki mu bodo verovali. Kaj hočemo? Proti takim tepcem bojujejo se še celo nebeški bogovi brezuspešno!

Oglejmo si sedaj še Trzin! »Slovenec« pisari, da je nad lepim tem gorenjskim trgov pri zadnjih občinskih volitvah ponosno zaplapolala ponosna naša trobojnica, in zmagonosno bi bila prodrla, da je niso izdali slovenski naprednjaki. Dvigal pa je trobojnico vrli in čvrsti kaplanček trziški, a pri volitvah je padel, a padel je s slovensko zastavo v roki. In legenda o izdani slovenski trobojnici plapolala bode od slovenske vasi do vasi, in oče »Slovenec« bo še nekaj časa kot repa debele solze točil in pretakal za njo. Ginljivo, in marsikatera najljubša duša se vsede na to ginljivost, kakor se vsede kalin na nastavljeni mu lep. In prav čudili se bomo, če v ti zadevi dunajska »Slovenija« ne sklene jedne svojih konfučnih resolucij radi izdane slovenske trobojnice. Ali v resnici niso trziške volitve, kakor se sedaj v »Slovencu« kažejo

prav ničesar drugega, nego prav navaden lovnakaline. Zategadelj je umevno, da so trziški popi že od pričetka postopali tako, da bi se ne izvedela resnica, in da bi oni potem v kalni vodi ribarili. Ščudovito najvnostjo piše trziški kapelan v »Slovencu«, da so pred volitvami pazno skrbeli za to, da nam nidošel nitinajmanjši dopis iz Trzina, ker so se se ravno bali, da bise morda kaj zgodilo, kar bi jim ne ugajalo. Skovali so bili popoln načrt, v kojega je bil zapleten tudi g. Gassner s slavnatim svojim kavalarstvom. Vloga, katero je igral pri ti priliki g. Gassner, je jezuitska, in njegovega imena popolnoma dostojna. Da bi pomagal našo stranko vdariti, izdal je župniku Špendalu neko zasebno pismo, ki gotovo ni bilo javnosti namenjeno. Za značajni ta čin pridobil si je jezuit Gassner dopadaje župnika Špendala, in klerikalci mu še celo ne zamerijo, da pri zadnji volitvi ni volil z njimi! Špendal in Gassner sta jeden drugega vredna, in zategadelj naj ležita v objemu kolikor časa se njima zljubi!

Sedaj pa preiščimo, kake so v resnici trziške razmere, in kaka je tista »slovenska« stranka, ki je pod pokroviteljstvom trziškega kaplana propadla. Navadno se misli, da je Trzin nemško gnezdo, kjer ne čuješ slovenske besede, ako te je slučajno usoda zanesla v to mestce. Čisto napačno, tudi najhujši »nemškutarji« govore slovensko, kadar sedé pri pivu v gostilni. In župan Mally, ki z obširnim svojim telesom tako rad skače čez nemške kresove, govori več slovenskega v svoji rodbini, nego dr. Šusteršič v svoji. Pri občinski upravi pa hočejo ti »stari Kranjci« vse nemško imeti, ker menijo, da bi drugače poginila industrija, kar je še imajo. Čudni tiči so to, pa brez vse izjeme. Javno mnenje v Trzinu napravljajo zadnjih deset let

tri osebe. Na jedni strani sta župan Mally in Gassner, na drugi strani pa je neki Gocken, po rodu Nemec, po mišljenju pa še strožji Nemec, nego Gassner. To nasprotje izvira več ali manj iz konkurence, kar sta fabrikanta trziških copat tako Mally, kakor Gocken. Jedna stranka se imenuje »Bürgermeister-parthei«, druga pa »Ordnungs-parthei«. Prvo inšpirira Gassner; drugo pa Gocken. Župnik Špendal je nihalil sedaj k ti strani, sedaj zopet k drugi strani. Glede jezika pa sta obe stranki složni v tem, da ima uprava trziške občine nemška ostati in to radi tega, ker v istini živi v Trzinu nekaj Nemcev, ki slovenskega jezika ne umejo. To načelo velja obema strankama, in tudi sedaj, ko se je g. Gocken pri zadnjih volitvah zvezal z župnikom Špendalom in njegovim kaplanom, bil je pogoj ti zvezi, da ima uprava trziške občine nemška ostati, ako bi zmagala Gocken-Špendalova stranka. Za to imamo klasične priče, tako, da v tem pogledu ne bo Špendalu in njegovemu kaplanu nobena laž pomagala, dasi smo prepričani, da bodeta ta dva tonzurirana poštenjaka v bodoče ravno tako lagala, kakor sta lagala do sedaj. In kaj bi bilo, da so zmagali Gockenovi pristaši? Uprava bi bila ostala — nemška, kakor je danes. Šlo bi se zgolj za novega župana, ker Mally ni priljubljen. Ali nekaj takega smo že doživeli. Vsaj sta že pri zadnjih volitvah zmagala Gocken in Špendal. Takrat je Ordnungs-parthei imela večino, in župana bi bila lahko izbrala iz svoje srede. Gospod Deu, o kojem piše kaplan v »Slovencu«, da je njegova »nada«, bi bil že takrat rad zlezel na županski stolec. Pa ni šlo, ker se je g. Gocken kategorično izrazil: Den Deu mag ich nicht, der ist mir zu viel Slovene! Ali ni bilo tako gospodje? Ali ni g. Deu ponižno pod

LISTEK.

Slovo.

Spisal Rado Murnik.

V žabnjaku pod Tivoli so ragljale prijetno razburjene žabe visoko pesem ljubezni, ob drevoredu na severni strani pa so cvlili, tulili in bobnali strašanski godbeni nestvori. Bil je nedeljski popoldan, lep, pust in dolgočasen, da se Bogu usmili.

Na samotni klopici v zatišju smrečja in borovja je sedelo dvoje mladim dam. Nobena se menda ni brigala ne za žabji koncert ne za peklensko godbo; če ne bi bili prej-kone ostali bliže doli.

»Ti nisem trobila vedno in vedno, da ne bodi taka!« je hitela prva z zakonskim prstanom na debeli roki. »Ali nisem gonila zmiraj eno, da je treba moške dresirati! Vsi so enaki. Dragica, le meni verjemi, vsi so veliki otroci z dolgimi hlačami in bradami, otroci, ki potrebujejo naše vodilne roke.«

Dragica je bila povsila zamisljeno glavico in brskala s pisanim solnčnikom po pesku. V njenih najzgodnejših očeh je plamtel slabotni

plamen težko pritažene žalosti. Modre besede izkušene prijateljice so ji bile na uho kakor prazen šum.

»Kar ne morem razumeti, kako si mogla tako nespametno razvajati tega Milana!« je nadaljevala zgovorna gospa svoje predavanje. »V pravem času obljubiti, v pravem času odreči, to je zlat nauk. Skratka — kokerirati nisi znala ali hotela. In take krotke, vdane ovčice se ljubimec kmalu naveliča. Zvesta ljubezen brez ovir in sitnosti je le malokomu všeč. Milanu gotovo ne. In ti si mu preočitno kazala, kako vsa gorš in noriš zanj. Odkrito rečeno, on tebe ni vreden!«

»Ali, Mici!«

»Tako je, pa je. On te ni vreden. Ali mu je kaj do tvoje ljubezni? O — jaz bi mu že pokazala, njemu in vsakemu takemu. Drugi namreč tudi niso nič boljši. Moj Vinko na primer je včasih tak macafizel, da bi si najrajša lase pulila od jeze. Saj pravim, možje so naša pokora. samo ne vem, za katere grehe?«

Gospa Mici je nejevoljno zavih-tela svoj solnčnik, kakor bi se hotela z njim vojskovati zoper ves zani-karni moški rod. Dragica je mirne

pogledovala zdaj svojo bojevito učiteljico, zdaj vijolice v svoji prvi gumbnici.

»Sploh ne vem, zakaj ga tu čakaš,« je dejala Mici in stresala debelo glavo. »Jaz bi ga že ne! Saj ti je vendar pisal razločno, da je vse pri kraju! Čemu torej ta sestanek? Jaz bi Milana ne pogledala več! Haha, saj ni edini na svetu! In ti si ena izmed najlepših, kar nas je. Še danes dobiš drugega, pametnejšega, ne takega metulja vihravega, ki misli, da zvesta ljubezen ne sme trajati dalje kakor kvečemu štiri kvatre. Pojdi z mano v Švicarijo!«

»Rada bi govorila še enkrat z njim.«

»Pa zakaj pa ravno tukaj?«

»Tukaj me je ... poljubil prvič.«

»Tako, tako. Divjak! Zakaj si mu pa dovolila? To ne gre kar tako! Treba se je zatajevati! Treba se je braniti, početkoma resno, pozneje navidezno. Oh ja ...«

»Pusti me, Mici, lepo te prosim. Milan bo takoj tu.«

»No, kakor hočeš. Pa pridi pozneje za mano! Moj mož me gotovo že težko pričakuje. Milanu pa le povej, kar mu gre! Jaz bi mu pravila take, da bi se zanje prijel, jaz

že! Pa nobenega poljuba mu ne dovoli! Bog ne daj! Naj se post! Divjak! Divjak! Na svidenje!«

Jara gospa je odhitela za svojo zakonsko »polovico«. Dragica je vzdignila glavo in gledala za njo, dokler ni izginila prijateljica na ovinku gozdnega pota. Od ljubljanskega »Pratra« je prinašal hudoben veter zoprno »muziko« vrtljakov in golider raznih »komedij«. Diskretno ragljanje ljubečih žab se je slišalo poleg tega barbarskega dirindaja tako sladko, kakor petje izbranih angeljskih glasov.

Dragica je sedela precej časa nepremično na klopici. Naposled je slišala odločne korake, ki so se ji bližali precej hitro. Vijolice na njenih nedrih so zatrepetale.

»O, si že tukaj?« je izpregovoril mladi gizdalin, ki se mu je poznalo na sitem rdečem obrazu neizrečensko samoljubje.

Dragica je vstala in mu šla par korakov naproti.

»Narediva kratko,« je dejal, ko sta sedla. »Taki prizori mi kar nič ne ugajajo.«

»Milan ... je rekla plašno.

»No, kaj? — Kaj?«

»Ali pojdeva res tako-le narazen?«

»Eh — si že začela?« je godrnjal in se tolkel s palčico po mebeh.

Solza se je zalesketala na njenih gostih, dolgih trepalnicah.

»No, no, no!« se je ujezil in veličastno prekrizal roke na prsih. »Kajpa! Zdej se pa še jokaj! Taka lepa nedelja, ti pa ženeš tako-le puščobo!«

Siloma je pogoltnila bridke solze in žalosten nasmeh, prisiljen nasmeh ji je šinil trenutkoma čez obledeli obrazek.

Gospod Milan pa si je zasmodil cigareto s pozlačenim ustnikom in, ko je bil izpusil par mogočnih dimov skozi usta in nos, je povzel očitajoč: »Torej kaj bi mi rada še rekla?«

»Milan, ne morem ti povedati, kako sem nesrečna ...«

»Nesrečna, hm. Kako to: nesrečna?«

»Ker odhajaš od mene.«

»Aha, to je vse; stara pesem,« ji je sponasal z nagubanim čelom in nejevoljno pogledal v stran, »Saj sem ti vendar povedal precej od začetka, da bodi najina ljubezen pro-

klop zlezel pred g. Göckenom weil er ihm zu viel Slovene war. Kaj je bil konec celi komediji? Da sta se Göcken in Gassner poravnala, in da je bil g. Karl Mally soglasno izvoljen županom! Tako torej izgleda slovenska trobojnica, katero je vihtel g. Göcken pri zadnji občinski volitvi v Tržiču, in za katero toči sedaj »Slovenec« kot repo debele solze. Pač pa je resnica ta, da je za slovensko stvar čisto vse jednó, ima v Tržiču prvi glas tirolski jezuit Gassner, ali pa pristni in v narodnostnih vprašanjih zelo zagrizeni Nemec Göcken. In če je Ferjančič pri zadnji deželnozborski volitvi, ko je agitiral za svoj mandat, prigovarjal našim somišljenikom, da naj se v prepir med Gassnerjem in Göckenom ne vtičajo, ni zakrivil s tem niti najmanjše pregrehe, ker je čisto in v vsakem oziru »tout meme chose«, ali vlada v Tržiču tirolska nemščina, ali pa nemščina iz rajha. Ta zadnja nam je toliko zopernejša, ker je hotela s pomočjo čerenuhov iz tržiškega farovža na površje zlesti, ter s tem okrepiti vpliv omenjenih čerenuhov, da si imajo ti v g. Gassnerju že zadosti podpore. Tako je izgledala slovenska trobojnica pri zadnji občinski volitvi v Tržiču. Bila je čez in čez črno-rdeče-zolto prevlečena, in če se naši somišljeniki radi lepih oči župnika Špendala, ali radi rudečih lic njegovega kaplaneta niso mogli ogreti za tak prapor, dokazuje to, da so imeli pri tem veliko razuma, in še več — dobrega okusa. Z Göckenom slovensčino reševati po tržiških ulicah, bilo bi nekako tako delo, kakor kamenje tolči po teh ulicah! Ali vzlic vsemu temu bodo prismode v tržiškem župnišču še vedno kričale o izdani slovenski trobojnici, da si so pred volitvami in pri alijanci z g. Göckenom sami prevzeli poročstvo za nemško upravo tržiške občine. In tudi »Slovenec« bo še dalje kričal o izdaji! Slepardi! —

Odprto pismo

premilostnemu g. knezoškofu dr. Ant. Bonaventuri Jegliču v Ljubljani.

Premilostni! V svojem pismu gospodu županu Ivanu Hribarju z dne 11. t. m. blagoizvolili ste omejiti in osredotočiti prvotno celotnemu občinskemu svetu ljubljanskemu doposlano očitano »surovega žaljenja sv. cerkve in vsega duhovniškega stanu« izrečno na moje osebo, trdeč, da je bilo utemeljevanje mojega znanega predloga z dne 17. februarja t. l. obrekljivo. Trda beseda je to in vsakomur drugemu nasproti branil bi se je z drugim orožjem! A molče je nisem dolžan sprejeti niti od Vas, Premilostni, ki Vas je nepreračunljiva modrost božja imenovala našim dušnim nadpastirjem. Zategadelj ne, ker mi pravi moja

vest, da Vaša sodba ni pravična. — V občinskem svetu sem se prostovoljno vzdrljal vsake nadaljne polemike, ker je tam zame vzpričo parlamentarne šege vsaka stvar rešena, čim se preide preko iste na dnevni red. Zato sem izvolil to pot. — A tudi na tem mestu hočem opustiti logično težko izpodbojen ugovor, da je prišlo Vaše »pojasnilo« veliko prekasno, ako ste upali, da ga bosta smatrala resni občinski svet ljubljanski in širša slovenska javnost. — Jaz marveč prostodušno sprejemem osredotočenje Vaše strele na mojo malenkostno osebo — saj ranila me ni in ni mogla, ker je dišala preveč (oprostite Premilostni tudi meni trdo besedo!) — po kolofoniji!

Iz celotnega govora iztrgati posamezni stavek je lahko — a izpremeniti s tem očitno tendenco govora, težko. In to ste storili, če tudi nehoti Vi, Premilostni. Sveto cerkev da sem surovo žalil? Pardon, da ne bo zopet nesporazumljenja! Zame je sveta cerkev to, kar nam je zapustil in započel s Svojo srčno krvjo na Golgati Izveličar. In to da bi bil jaz žalil? Ne, nikdar ne: pregloboko je moje krščansko naziranje in prepričanje. Ako se pa imenuje sveto cerkev tisti konglomerat zdrav človeški razum moredih predpisov, katere so tekom stoletij v boju za nekrščansko svetno oblast nakopičili zmotljivi ljudje na veliko škodo Izveličarjev naukom, in s katerimi se tudi dandanes kuje v trde okove duševnega robstva naš ubogi slovenski narod — potem imate prav, Premilostni! Ta, čisti krščanski nauk kvareči aparat sem žalil vedoma in hotoma, ker ga ne pripoznam ter ga nikdar pripoznal ne bom. Žalostno bi bilo sicer zame, ako bi bil glede tega fundamentalnega pojma v navzkrižju s svojim vrhovnim dušnim pastirjem, toda tolažiti bi se moral v tem slučaju z dejstvom, da se nahajam s svojo definicijo, kakor nas uče zgodovina in kulturni boji vseh narodov, v jako dobri družbi! Si cum Jesuitis, non cum Jesu itis.

In vso katoliško duhovščino da sem žalil? Menda s tem, da sem obsojal prisilni celibat, čigar nezdravih posledic tudi pri nas le oni ne vidi, kdor jih videti neče ali pa ne sme! Svobodno, potem je pa tudi glede tega vprašanja moja družba večja in odličnejša od Vaše, premilostni gospod knezoškof! Videatur zopet zgodovina. Ali pa je morda »vsa katoliška duhovščina« po Vašem naziranju, Premilostni, tista črna armada, ki se glasom pravomočne razsodbe c. kr. deželnega sodišča ljubljanskega kompaktno udeležuje današnjega bratomornega boja v naši ubogi slovenski domovini? Da, potem, gospod knezoškof pregrešil sem tudi to žaljenje. C'est la guerre! Na drug način, v drugem pomenu pa ne, ker spoštujem vsak delujoči stan človeške

družbe, posameznike v okviru istega pa le one, kateri so po svojem delovanju spoštovanja vredni. In ker priznavam tudi duhovniški stan človeški družbi koristnim, mi še nikdar ni prišlo na pamet, da bi ga hotel žaliti kot takega. Poznam marveč duhovnike, katere visoko častim in spoštujem in to pa v prvi vrsti zategadelj, ker niso člani zgoraj omenjene »kompaktne armade«, ker so duhovniki le v cerkvi, izven iste pa grede kot svobodni možje z narodom za narod. Te smatram za prave misijonarje Izveličarjeve. Malo jih je sicer še, preveč jih je že podavil rimski terorizem in vedno manj jih še bo, čim živahneja bo Vaša palača na vižmarskem polju, Premilostni, — a so ljudi! Ne dal Bog, da bi izumrli. Čemu bi torej žalil to duhovščino? Zatorej: qui bene distinguit, bene docet, visokočastiti gospod knez in škof! Na ta zlati rek ste v predležečem slučaju žal pozabili.

In s tem sem pri kraju. Le neki srčni želji bi še želel dati duška! Prerano je prišel za slovenski narod kulturni boj, katerega so mu vsilili Vaši predniki. Rabil je še vedno in tudi danes bi še krvavo rabil zadnjega črnovojnika na braniku jezika materinega. Odtoč pred leti Vaš navdušeni sprejem v beli Ljubljani, kateremu bi jutri žal moralo slediti vse drugačno slovo. Zategadelj odprite oči, ki Vam jih je Bog ustvaril za to, da gledate. Ura gre na dvanajst in to ne samo v tržaški okolici. Izprevidite, da je rimski diplomaciji polastivši se cerkvenega vodstva želja po srednjeveškem duševnem absolutizmu vse, življenje naroda pa nič! Mi pa živimo v dvajsetem stoletju in naša želja ne sme biti, da bi slovenski narod še preko živih teles svojih oslepljenih rimskih sinov prešel na dnevni red.

V dolžnem velespoštovanju se Vam klanja, Premilostni, Vaša garjeva ovčica

dr. Karol Triller.

V Ljubljani, 27. marca 1903.

Trgovinski boji.

Kakor pri oboroževanju, tekmujejo zadnji čas evropske države v trgovinski premoči. Nemčija je izdala na tem polju prvo bojno parolo s svojim neumestno povišanim carinskim tarifom. In dasi je grof Bülow lani nalašč v ta namen potoval v Rim in na Dunaj, da uglaadi pot novemu nemškemu carinskemu tarifu, ter pri tej priliki zatrjeval, da isti ni naperjen proti državama trozveze, temu da je carinski tarif zvišan edinole z ozirom na gospodarske odnose, saj je Nemčija, kjer je v državnem zboru ogromna večina zahtevala tako zvišanje, je stvar v resnici vendarle drugačna. Ne more se tajiti, da je s takim tarifom udarjen promet Italije in Avstro-Ogrske.

Nemčija si je tudi svesta svoje ofenzive s carinskim tarifom, zato pa tudi sama nagovarja zvezne države, naj se začno dogovori za obnovitev trgovinskih pogodb. Pri teh pogodbah hoče Nemčija baje poopraviti, kar je zakrivila neprijetnega inozemstvu s svojim carinskim tarifom. Istotako je Nemčija pripravljena na to, da si bodo tudi ostale države, izzvale po njenem zvišanem tarifu, uredile tudi primerno svoje carinske tarife. To delajo res Avstro-Ogrska, Italija, Švica in Rusija. Povsod se tarifi znatno zvišajo. In v Nemčiji baje tudi ne mislijo zameriti vsled takega odgovora na njeno izzivanje.

Pa ne le zunaj, tudi doma ima Nemčija sitnosti s svojim novim tarifom. Trgovci so z njim jako nezadovoljni, ker jih je vlada takorekoč izdala agrarcem, pri katerih ima pač najmočnejšo zaslombo v parlamentu. Te dni so imeli vsled tega nemški trgovci veliko skupščino v Berlinu ter je prišel sam državni tajnik grof Pasadovski trgovce mirit in tolažiti.

Vkljub vsem tem samostalnim tarifom se med Nemčijo in Avstro-Ogrsko ne bodo spremenili dosežani trgovinski odnosi. Ako bodo morali naši izvaževalci stalnih izdelkov plačevati v Nemčiji višjo carino, obramenili se bodo pač ravno tako tudi pri nas nemški uvozniki. Producentom bo to tekmovalstvo v marsičem še celo v korist, kar je tudi namen nemškega tarifa; krvaveli bodo le konsumenti, katerih proteste pa preprijejo povsod denarni mogočnejši.

Avstrijski carinski odsek je že na delu. Da pa se tudi temu prevažnemu predmetu ne bo pri nas posvetilo toliko pozornosti kakor v Nemčiji — tam se je do znanega vladnega nasilja — razpravljalo in glasovalo posebej o vsaki točki — o tem priča tudi predlog načelnika carinskega odseka, posl. Bärnreitherja, ki je brez generalne debate celo obsežno gradivo razdelil v osem referatov, v katerih se bo kar skupno razpravljalo in sklenilo na primer o carini na vse kmetijske pridelke, o živini, o rudah in kovinah itd. Nemčija bo seveda zadovoljna s tako »kavalirskim« konkurentom.

Najnovejša afera nadškofa Stadlerja.

Klerikalni listi ali popolnoma molčijo o najnovejših blodnjah sarajevskega nadškofa Stadlerja, ali pa to afero zasukavajo po svoji lažnjivi morali. Posebno »Slovenec«, glasilo Stadlerjevega vernega učenca Bonaventure molči o stvari. Hrvatski listi pa, ako tudi klerikalni, a vendar narodni, pa Stadlerjevo početje brezobzirno bičajo. Že dalje časa se opaža naraščajoča mrznja med mohamedanskimi in katoliškimi sloji v Bosni in Hercegovini. Vzrok temu je do smehnosti fanatični katoliški nadškof Stad-

ler. Že večkrat je izginila katera mohamedanska deklica ali žena ter so jih našli ali v samostanu ali pa pri nadškofu Stadlerju. Toda vladni aristokratje, ki so v Bosni večinoma Luegerjevega kalibra, so stvar vselej spretno prikrili. Saj jim je bilo prav, da se mrznja med mohamedani in katoliki neti, ker le na ta način ne prodre enotna hrvatska narodna ideja v Bosni in Hercegovini. Provroči te razdorov, krivec, da hrvatska misel v okupiranih deželah nazaduje, je katoliški nadškof Stadler. Pred kratkim je izginila iz Višnjovice mohamedanska vdova s štirimi otroci. Ker je iz tega okraja že večkrat poslal katoliški župnik mohamedansko žensko nadškofu Stadlerju v — spreobrnitev, se je takoj sumilo, da ima tudi to vdovo z otroci nadškof. Med mohamedanci je zavladalo strašno razburjenje. Takoj je odšla deputacija k deželni vladi ter zahtevala preiskavo. Nadškof Stadler je priznal, da je ukazal spreobrniti in krstiti vdovo z otroci, toda brani se povedati, kje se sedaj nahaja. Mohamedani so tako ogorčeni proti katoliškemu hrvatstvu, da nočejo ničesar slišati o skupnosti, temu se obračajo naravnost proti hrvatski ideji. Dosedaj je veljalo geslo: »Brat je mio, koje vjere bio, samo kad bratski čini i postupa«, katoliški nadškof pa je posegel med to lepo slogu s svojo okorno in maščevalno roko. Pozni rodovi bodo še govorili, da je bilo za hrvatsko narodnost v Bosni in Hercegovini prokletstvo, ker so imeli take brezdomovinske rimske hlapce. — Hrvatski akademiki so imeli nedavno v Zagrebu zaradi te afere velik shod ter sklenili: »Ogorčeno prosvedujemo proti najnovejšemu izlivu Stadlerjevega verskega fanatizma, s katerim nadškof vrši svoje, takozvane apostolsko poslanstvo na škodo hrvatske narodne stvari, s katerim seje seme verske mrznje med istokrvne brate v Bosni. Obenem prosvedujemo proti temu, da se pritiska hrvatskemu narodnemu pokretu v Bosni pečat konfesionalni in da se narodnost izrablja v svrhe klerikalizma. Končno odločno izjavljamo, da dr. Stadlerja ne smatramo za narodnega voditelja, temu kar dela on, dela edinole na svoje ime, ter da to delo nima z našim, narodnimi težnjami ničesar skupnega temu mu je popolnoma nasprotno.«

Politične vesti.

— V državnem zboru je zborovalo včeraj šest odsekov. Carinski odsek je določil osem skupin. Za drugo skupino (živina in živalski izdelki) je izvoljen za poročevalca posl. P. o v š e.

— Proti shodu katolišk. »Schulvereine« na Dunaju, na katerem je dr. Porzer ščuval posebno proti Italiji, pišejo italijanski listi zelo ostro.

Dalje v prilogi.

vizorična. Čakaj, kje sva pa že bila tisti dan, ko...

»Prav tukaj,« je dejala tiho. Zablelo jo je, da se ni spominjal več prvega sestanka.

»Je že res, prav imaš, na tej klopici. No vidiš, tukaj sem ti kot poštenjak odkritosrčno rekel, da nimam nobenih resnih namenov, ker vem, da nimaš nobene dote. Ali ni res?«

Dragica je zardela.

»In zdaj mi delaš sitnosti zastran tistih par neumnih poljubov — e, pardon, nedolžnih sem hotel reči. Malo zabave mora imeti vendar vsakdo. Nemara si mislila, da te naposled še vzamem?«

»Ah, Milan,« je vzdihnila, »zakaj bi tajila? Upala sem, da me boš imel sčasoma tako neizrečeno rad, kakor jaz tebe... in da bi na ločitev niti ne mogel misliti.«

»Hm — to je bilo pa hudo narobe!«

»Delala bi bila in ti pomagala. Prava ljubezen —«

»— vse pramaga! Tatatata! Vse pramaga, kaj pa. Bi se presneto kmalu naveličala, posebno če bi videla, da naporno delo človeka stara. Beži, beži! Jaz sem pa tudi sit do-

sedanjega robstva. Rad bi bil že enkrat sam svoj gospod. Na puf ne maram začenjati. To ni nič! Ne ostaja mi drugega, kakor da se oženim, seveda s primerno doto.«

»Torej res...« je šepetala.

»I saj sem ti vendar pisal!« je zarezval s razdraženim glasom, potem pa se je nasmejaj in nadaljeval mirneje: »Lepa ni, verjemi mi, prav nič ni lepa moja nevesta Lujiza. Se manj. Bleda je, suha, na obrazu ima rjavkaste pike in pege. Njeni lasje so impertinentno rdeči. Drugače je pa zdrava. Utegneš mi verjeti, da kratkomalo nisem zaljubljen čisto nič v njene takoiimenovane dražesti. Toda — Lujiza ima suhih dvajset tisoč goldinarjev dote... fi i i! Če bi imela tridesettisoč, bi smela biti tudi malo grbasta, prav nič bi ne rekel; in za štiridesettisoč magari še škilasta in škrbasta. To je moja tarifa. Pa Lujiza ni škilasta, tudi ni škrbasta, ker ima ponarejene zobe. Skoro da so lepši kakor tvoji pravi. Vidiš, taka je moja Lujiza! In jaz je ne ljubim. Tega ne smeš misliti!«

»Pa jo boš le vzeli!«

»Kaj pa, če se le ne skuja! No, če pa se skuja, naj se pa! Potem si poiščem drugo po omenjeni tarifi. De-

nar pa moram imeti. Lepota je minljiva, denar pa cvete vedno lepše, če je v pravih rokah!«

»Ti se šališ...«

»Nikakor ne! Kar sem ti razodel, je moje sveto prepričanje!« je trdil in zagnal cigareto v pesek.

»Potem tvoja... tvoja nevesta le ni tako grda.«

»E — mogoče, da sem tuptam nekoliko pretiraval njene »čare«, toda prave lepote in ljubkosti pa res kar nobene ni na njej. No, sčasoma se privadi človek vsega, tudi ženske, za katero se ne bi ozrl ne civilist ne oficir. Sicer pa... tisti rdeči lasje se dajo prebarvati... Hm, pozabil sem omeniti, da zna Lujiza imenitno kuhati! Nikjer še nisem jedel tako fino, kakor pri njenem očetu. Taki zosi, tako okusni zosi, da bi jih ne mogel opisati in prehaliti noben pisatelj. Danes opoldne je bilo troje različnih zosov ali polivk. Živel bom prav zložno. Po smrti njenega pa prav dobi Lujiza še lep kupček drobiža, jaz pa njegovo izvrstno trgovino. Ne bo mi treba slepariti. Igral bom vlogo... loža, ekipaža, čast, odkrite betice! Če bi vzela pa tebe, bi se moral truditi Bog ve kako dolgo, da bi pridelal le polovico Luji-

zine dote. In takrat bi naju dveh ne veselilo več uživanje.«

Vzel je ogledalce in krtačico za zobe iz žepa, pa se kefal in gladil kakor maček pri kosilu. Petična Lujiza ni bila tako grda, kakor je bil govoril, in ljubica je dobro čutila, da devlje nevesto le zato v nič, ker želi, da bi Dragica laglje prebila svojo žalost. In bila mu je hvaležna za to drobtinico.

»Fotografijo in pisma kar sežgi, mi jih ni treba vračati,« je velel malomarno. »Tvoje sem metal sproti v ogenj.«

»Ali se boš kaj spominjal mene?« je vprašala z drhtljivim glasom.

»Tisto pa, tisto, seveda,« je obljubljal z dolgočasnim zehanjem, shranil ogledalce pa ščetko in vstal.

»Ali že greš?« je vprašala zbejana, in močnejše so zatrepale vijolice na njenih prsih.

»Čas je,« je odgovoril ravnodušno.

»Ostani še nekoliko!« je izgovorila hitro, s prosečim pogledom.

»Ne, ne, oprosti. Nimam časa, res. Tudi bi utegnil kdo priti. Zdaj moram paziti, zdaj se ženim! Adijo fantovska prostost! Ali se ti nič ne smilim?«

Obrnila se je naglo v stran.

»Oh —« je vzkliknil, »zakaj vendar ti nimaš tistih prokletih par tisočakov! S tabo — to bi bilo pač vse kaj drugega!«

Počasi je vstala, vzela šopek iz gumbnice in ga mu molče ponudila. Toda roka se ji je tresla. Šopek je padel na tla, in gospod Milan je stopil s svojim čevljem nanj.

»O — pardon! Ali sem neroden! Oprosti mi! Na — vse sem pomečkal...«

Povesila je glavico in zrla na pomandrane cvetice.

»Ne bodi žalostna, Dragica!« jo je tolažil prešerni gizdalin. »Slišiš, kakšno reč počenjajo doli muzike? In žabe! Srečne živalce! Žabam ni treba dote. Haha! — He, že žvižga tržaški brzovlak! Pozno je. Dragica — zdaj moram iti! Nikar se ne jokaj, Dragica, Dragica, slišiš, nikar se no ne jokaj! Saj veš, da imam mehko srce! Bodi srečna! Z Bogom!«

Dragica se ni genila. Gledala je na poteptane vijolice. In težke, vroče solze so jele kapljati nanje.

»Z Bogom!« je ponavljal nekoliko v zadregi in ji stisnil roko, ki ji je visela kakor mrtva ob strani. Potem pa je odnesel svoje mehko srce.

„Patria“ piše: »Ako se tudi ne more za to gonjo delati odgovorna Kőrberja in Goluchowskega, je vendar čudno, da trpi protektor katoliškega „Schulvereina“ take izjave, ne da bi protestiral.

— Zopet izgnani Avstrijci iz Nemčije. Zadnji čas je nemška vlada izgnala celo vrsto avstrijskih podanikov, češke in poljske narodnosti, brez pravega vzroka; navaja se za vzrok le »nadležnost«. Posl. Choc je vsled tega interpeliral ministrskega predsednika.

— Zoper manifest Mladočehov se oglašajo mestni zastopi in občine, češ, da ni vzroka, zakaj bi se opustila obstrukcija, ker niso poslanci od vlade ničesar pozitivnega dosegli, niti obljub ne. Zahteva se nadaljevanje dosedanje neizprosne taktike, dekler se ne izreče shod zaupnih mož za spremembo.

— Bosansko-hercegovski lovski batalijon, ki se kmalu ustanovi, bo imel uniformo istega kroja, kakor bosanska infanterija, blago pa bo kakor pri naših lovcih. Za pokrivalo bodo tudi imeli fese.

— Demonstracije v Zagrebu postajajo opasne. Včeraj so demonstranti polili vse madjarske napise ter pobili pri orfeju šipe. Policija in orožniki ne morejo zadrževati miru, vsled česar sta bila rekvirirana dva odelka vojaštva. Demonstracije so naperjene proti Madjarom in Nemcem, pa tudi proti vladi.

— Novi ruski minister mornarice je postal admiral Feodor Karlovič Avelan, ki je redom Finec ter je bil zadnji čas načelnik mornarskega štaba.

— Rusi na Finskem. Odpust policijskih načelnikov in sodnikov se vrši, ker so se upirali sodelovati pri novem vojaškem nabornem zakonu. Iz istega vzroka je zopet odpuščenih 43 duhovnikov.

— Španski kralj je podpisal dekret, s katerim se razpuščata obe zbornici. Nove volitve se vrše za poslansko zbornico 26. aprila, za senat pa 10. maja. Ministrski svet je odobril vojni proračun z izdatki 153 milijonov.

Dopisi.

Iz Šmarja pri Jelšah. Kdor ima prav obilo časa na razpolago in se zadovoljuje z medvedom, katerega mu prekanjenje lažnjivci drage volje natvezijo, vzemi v roke „Slov. Gospodarja“. Za tem lističem se skrivajo tisti spodnještajski črnuhi, katerim sta postala laž in zavijanje resnice najočividnejši lastnosti. Da pa blagoslovljeni lažnjivec, ki poroča o ravno dokončanih volitvah za šmarski trg, ni vzbudil tudi v širših krogih domnevanja, da je njegovo poročilo vsaj deloma resnici podobno, bodi tudi nam dovoljeno, čeprav post festum o teh volitvah izpregovoriti. — Prve volitve za občinski odbor so bile vsled pritožbe tukajšnih nemčurjev razveljavljene. Dne 26. m. m. vršile so se nove. Dasi je trška občina šmarska razmeroma majhna in niso interesi občinarjev v nobenem bistvenem nasprotju, imamo pri nas vendar tri stranke. — Prva doslej prevagajoča je napredna, drugo neznatno tvorijo importirani nemški uradniki in vsakovrstni renegatje, tretja farovška, se rekrutira večinoma iz ovih kmetov, ki imajo v trgu volilno pravico in se dajo od tukajšnjih popov slepo zapeljevati. Agitacija za to volitev je bila vseskozi živa, zlasti so si brusiili pete in jezike: umirovljeni dekan, vzorni kaplan Krohne, neizogibni orgljavec, mežnar, mladi Copf in mladi Stoklas. Ker jim je bil dan prekratek, poslužili so se noži, samo da zlezajo klerikalci v odbor. Postavili so si v vseh treh razredih lastne kandidate. Na dan volitve so pripeljali res kakih 40 volilcev — pristašev — do blizu volišča. Toda v tem trenutku jih je s kolovodji vred pamet na cedilo pustila. Mesto da bi šli na volišče, menčali so na cesti pred Löschniggovo trgovino čakajoč, da se jih pokliče v volilno sobo. In ker niso niti vedeli, za kaj se prav za prav gre, niti so jim bili znani volilni predpisi, propadli so v III. razredu, kjer so imeli vsaj nekaj upanja na uspeh. Osramočeni so jo mahnila nekateri k Löschniggu na „šnops“, ne

da bi se brigali nadalje za izid v II. in I. razredu, kjer sta si stali napredna in nemčurska stranka in sicer v II. razredu z enakim številom glasov nasproti, tako da je konečno odločil žreb, in sta bila v II. razredu voljena dva naprednjaka in dva Nemca, dočim so v I. razredu prodrli izključno naprednjaki. Klerikalci so torej pripomogli nemčurjem do delne zmage. To je dejstvo, katerega ne ovirajo pobožni lažnjivec v farovski trobenti na noben način, dejstvo, katero je le njemu na rovaš zapisati. — Na nemčurski strani je bil najbolj agilen sodni nadoficijal Kolarič p. d. „prevorski Joža“, znan iz časopisov zaradi svoje prevelike navdušenosti za nemško stvar. Možicelj si dovoljuje več nego pristojno c. kr. uradniku in smelo trdimo, da bi bil Slovenec, ki bi se zdržnil le približno se tako izvijajoče ponašati, že davno na mrzlem. Odkar je on v naši sredini, ni več pravega miru. Nismo za to, da bi c. kr. uradnik ne smel v dejanjih kazati svojega političnega mišljenja. Tudi nimamo nič zoper to, ako posamezen Nemec voli v čisto slovenskem kraju v nemškem smislu. Toda protestiramo proti temu, da bi renegatski c. kr. uradniki delali med Slovenci razprtije in širili v svoji neznačajnosti nemškutarstvo po naših krajih. Kar se tiče že omenjenega Kolariča, vlada pri nas le skromna a opravičena želja, da nam ga veter čim prej odnese. Z nemško stranko so tudi volili sodnik Wagner, vpokojeni vodja zemljiške knjige in „Circusinhaber von anno dazumal“ Hübl, oskrbnik gradščine Jelše, notar Svoboda in seveda Lemberžan Detiček, že na prvi pogled prav mešana gospoda, prisiljeno zelje. Zoper to pisano družbo Nemcev in nemškutarjev morala se je tedaj boriti napredna stranka. Ko bi našim popom ne bilo samo od tega, da dobe zgolj iz vladateljnosti občinske vaje v roke, ko bi jim bila v resnici mari ohranitev izključno slovenskega značaja trga, bili bi prestopili na našo stran, in bi nemškutarji niti najmanj ne prišli v poštev. To bi bilo tem bolj potrebno, ker je po dograditvi železnice Grobelno-Slatina pričakovati pritoka tujih elementov in oživljenja zaspanega našega gospodarstva. — A kakor rečeno, tem Rimcem ni vse to nič mari. Ta internacionalna in izdajalska sodrga se peha le za lastni trebuh in če utrpi slovenska stvar po njih krivdi kako škodo, zvrčajo jo v svoji brezstidnosti na nasprotnike. Far je far, in naj si je v Rimu, ali na Kranjskem ali pa na „složenem“ Štajerskem. Ker že pišemo o naših volitvah, naj še omenimo postopanje zlasti dveh oseb. V prvi vrsti je trgovec Löschnigg, slavnoznan „šviga švaga“. Danes je Nemec, jutri Slovenec, zdaj se šteje k naprednjakom, zdaj se obeša farjem na suknjo. Včasih pride v tako stisko, da hoče biti vse naenkrat. S trgovčevega stališča je tako postopanje včasih umljivo, nikoli pa opravičljivo. Ker je Löschnigg tudi član tukajšne čitalnice, je pričakovati, da stori ista v lastnem interesu primerne korake, in se je nadejati, da zavzame naši narodnjaki tudi sicer odločno stališče napram takemu čifutstvu. Boljši je odkriti nasprotnik, nego potuhnjeneec. Drugi, kateremu je potrebno naravnost v obraz pogledati, je mesar in gostilničar Grad. Le-ta se je volitve vzdrljal. Makso, tako ne pojde. Če te vleče na nemčursko plat, slobodno ti, a pokaži to odkrito. Če si pa tudi po mišljenju Slovenec, zahtevamo brez usmiljenja dejanskih dokazov. Za nos moreš voditi samo svojega starega očeta. Upamo, da si nas razumel. Janez Anderlüh je tudi pri volitvah kazal, da se hoče znebiti priimka „Naš“, kateri zaimek se ga bo prijel, če ni popolnoma dognano, želimo mu pa iskreno, da bi mogel reči v vsakem oziru „svoj“. Tako in pod takimi okoliščinami, kakor smo jih gori opisali, vršile so se pri nas občinske volitve, o katerih je mariborski kljucek tako pobožno lagal. Na primerno neugodnemu izidu je kriva, kakor že rečeno, naša duhovščina, v prvi vrsti razupiti kaplan Krohne. Če je količkaj odkritosrčan, mora priznati, da ji tukajšnji narodnjaki niso dali niti najmanjšega povoda za separatistično postopanje. To je faktum, katerega se bo moralo za naprej, z naše strani bolje upoštevati.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Tip srednjeveškega fanatika je sv. Norbert, ustanovitelj reda Premonstranzov. Mož je bil odličnega rodu in bogat. Nekoč je poleg njega vdarila strela v zemljo. To mu je dalo jasen pojem o minljivosti življenja in ga napotilo, da je razdal svoje imetje in v hudi zimi šel na „božjo pot.“ Prevzel ga je nazor, da se človek ne more nikdar dosti bičati, da se ne more nikdar dosti postiti, da bi bil vreden božje milosti. Odkar se mora popolnoma od vsega, kar je človeškemu srečljubo. Ko je bil l. 1126 voljen nadškofom v Magdeburgu je prišel bos v škofijsko palačo. S tisto krutostjo in energijo, s katero je sam sebe trpinčil, je vodil tudi svojo škofijo. Odstranil je mnogo duhovnikov, ker so radi dobro jedli in pili in niso imeli veselja za asketično življenje. Na njih mesta je postavil asketične Premonstrantence. Duhovniki so ga tako sovražili, da so ga poskusili umoriti. Cerkvene davke in dajatve je iztrjeval tako neusmiljeno, da so se Magdeburžani spuntali, a sv. Norbert ni odnehal, nego je dal puntarje poklati. Odpovedati se svetu na korist cerkvi je zahteval sv. Norbert od vseh; tudi sam se je vsemu odpovedal, da bi potom cerkve gospodoval. Bil je do skrajnosti asketičen kristijan in ob enem brezsrčen tiran.

Ravno tak mož je bil Bernard de Clairvaux. Zapustil je mnogo spisov in pisem, ki so prav za prav same propovedi, da se je treba odpovedati vsakemu veselju, domovini, narodu, starišem, otrokom, imetju sploh vsemu, kar je človeškemu srečje drago. Bernard je sam toliko bdel in se postil da je bil vedno bolehen. V začetku je bil nasprotnik prizadevanjem cerkve glede posvetnega gospodarstva in v nekem listu na papeža Evgenija III. je ostro bičal lakomnost rimske kurije in njeno hrepenenje po posvetni oblasti, a rimski sistem je tudi njega potegnil v svoj vrtinec, da je postal vnet pospeševatelj rimskih posvetnih prizadevanj. Pridobil si je velik vpliv in z njim mnogo pomagal, da je cerkev dobila še večjo oblast nad posvetnimi državami. Z velikim navdušenjem je delal za križarske vojne; da bi Orient prišel pod cerkveno oblast, to je bila njegova najgorečnejša želja. Klical je ljudi s plantetnimi besedami na vojno, češ, kdor drugoverca ubije, si pridobi največjo slavo, z morenjem poginov se posvečuje Kristus!

Ta religiozni tip je dobil svoje najpregnantnejše zastopnike v inkvizitorjih. Celo morje človeške krvi so prelili ti blazni fanatiki, da povečajo in utrdijo moč cerkve. Divje so sovražili vsako svobodnejše mišljenje. V inkviziciji je najjasnejše izražen asketični-hirarhični vzor cerkve: kar se cerkvi prostovoljno ne podvrže in sicer popolnoma v vsakem oziru, to se pokonča z ognjem in z mečem.

Vodilna ideja cerkve, je bila: razen cerkve nima nobena uredba na svetu pravice do obstanka. (Dalje prih.)

Odprto pismo

gosp. Janezu Burja, županu na Bohinjski Beli in načelniku klerikalne posojilnice za blejski kot.

Odkar se sučete okoli gospodov po farovžih, se vam na videz pozna, da ste se nekaj naučili. Marsikdo, kateri jebral vaše odprto pismo na naše posojilnice, oziroma name v »Slovenca« št. 51, Vas bo imel za bolj učenega kakor ste v resnici. Ali midva se poznavata že dalj časa, zato vem, da sta vam motika in drevo bolj priročna, kakor v pismu tiste tuje besede, katerih gotovo ne razumete. Prepričan sem, da to pismo ni zraslo na vašem zelniku, ampak skozi vašo usta govori g. župnik Mrak. t. j. Vaša desna roka in tajni svetovalec v županijskih in posojilniških zadevah. Vem pa tudi, da Vi podpisate svoja ime na prazen papir, ako se tako zahteva od mračne in oblačne strani.

Zelo zgovorni ste v odgovoru, ali ni se vam posrežilo dokazati potrebe nove posojilnice. Ali je res potrebna posojilnica za občino Ribno, katere šteje okoli 1500 duš, s sedežem v tuji občini, o tem prepustiva sodbo pametnim in nepristranskim ljudem. Gotovo ni pripravno za Vas in za nekatere odbornike, da imate skoro eno uro daleč do sedeža posojilnice. No, pa saj odborovih sej ni mate, posojilniške posle opravijo od borkniki v naši občini, Vi daste le svoje ime. Ves promet obeh posojilnic bi lahko ena zmagala in naša posojilnica je dajala posojila vsakemu brez ozira na njegovo politično mišljenje, le na varnost smo gledali. Ali ni res? Ustanovitev nove posojilnice ni bila torej živa potreba. Vi pravite, da je lega občine Ribno edini vzrok, da ima Vaša posojilnica sedež na Bledu. Zakaj niste odkritosrčni in ne pripoznate naravnost, da ste jo ustanovili le zaradi jeze in zavisti do nas in da je rojstvo vaše posojilnice najbolj težko čakalo vaše konsumno društvo,

za katerega je bila nje ustanovitev res živa potreba.

Ker sem omenil konsumno društvo, naj še povem slučaj, ki kaže, da je Vaša pomoč, katero usiljujete kmetu, dostikrat dvomljive vrednosti. Dozdej nezadovoljenemu posestniku Andreju Noč-u, ki vodi podružnico konsumnega društva na Mlinem, ste hoteli menda pomagati na noge na ta način, da se mu je imenovano društvo vsedlo s 7000 K na vrat, na posestvo v Želečah, katero niti 6000 K vredno ni. Zdaj komaj diha in če mu bode morebiti kdaj sape zmanjkalo, se ima zahvaliti le Vaši stranki. Ni čudno, če se vam zaradi tega postopanja zaupajo vsi klerikalci, toliko bolj se mi branimo vašega jerobstva.

Kar se tiče prepira o visokosti odstotkov, ste se Vi malo vrezali, ne mi. Mi obrestujemo uloge po 4 1/2 % (Vi tudi) in dajemo posojila na posestva po 5 1/2 % (Vi po 5 %) To znaša, kar Vas mora pamet učiti, pri nas 1 %, pri vas pa 1 1/2 % dobička. Vidite, da nekoliko računati tudi mi znamo in da ima Vaša laž kratke noge.

Pravila vaše posojilnice pa morajo biti res uzorna, da si jih ne upate strankam pokazati. Kdor ima pošten namen, se ne boji javnosti. Da je vlada potrdila pravila, nič ne dokazuje. Pri vsaki hranilnici naraščajo obresti in se v 30 letih več kot podvoje, pri Vas pa v tem času hranilna knjižica zapade in gre v peč, denar pa —? To je v resnici nezaljšano in le pri takih posojilnicah mogoče, katere imajo postranske in sebične namene.

Končno potrdim, da sem prejel Vašo zahvalo za prejete — knofe, t. j. za 70 kron, katere je naša posojilnica darovala pogorelcem v Ribnem. To je prav lepa zahvala na katoliški podlagi od Vas kot župana pogorcelev. Treba jo je shraniti za ogledalo, da se pri priliki zopet v roko vzame, kajti čez 7 let lahko prav pride.

Z Bogom! Pozdravlja Vas

Vaš tovariš

Jakob Peternel,

župan in načelnik posojilnice.

Na Bledu, 25. marca 1903.

Davek na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter mesa.

(Dalje.)

2. Bolete o plačnem davku in jukste morajo biti po polnem izpolnjene zastran vseh podatkov, ki jih priloženi vpisnik namiguje.

Vplačani znesek pristojbine mora se v boleti tudi s pismeni (črkami) izraziti.

3. Ako kdo napove klanje s pridržkom povračila davka (§ 35 postav), naj se na boleti in juksti pristavi: »Z uvetno (pogojno) pravico do povračila pristojbine v slučaju uvožnje v X. ... pod plačilom davka po tarifi«.

Ko bi ta pravica bila zavisna od tega, da se meso (kos živali) v zaprtem mestu dostavi k določenemu organu, pristavi se na boleti in juksti še to: »Mora se dostaviti v ... mestnem delu ... ulicah ... hišni številki ... k ...«. Ako vrh tega meso (živali kos) dobi oznamenilo, ki mora pri tej dostavi biti nepokaženo, pristavi se še tudi: Z oznamenilom, obstoječim v ...

Kadar je o napovedi klanja, storjeni z pridržkom povračila potrošnine treba izdati bolete o delovitih odplačilih davka, naj se v teh boletih in dotičnih jukstah izrečno omeni, da se tičejo delovitih odplačil.

4. O davku od mesa, ki se opravlja o priliki, ko se meso čez colno linijo vvaža, izdajo se plačilna potrdila po priloženem obrazci B.

§ 3.

K § 20 postav.

Naznanilo, da kdo misli nastopiti mesni obrt ali da namerjava mesni obrt preložit iz kraja v kraj, mora obsehati:

1. Tanje oznamenilo (označbo) mesnega obrta in podjetnikovo ime.

2. Kraj obrtovanja in popisno število obrtvalnice.

Dohodarstvena potrdba o podanem naznanilu izdaje se po priloženem obrazcu C.

Če tudi dohodarstveni dovolilni listi, izprošeni po dozdanjih zaukazih, za mesne obrte dalje veljajo, naj se vendar v takih slučajih, v katerih se na podlagi takšnega dovolilnega lista mesni obrt vrši v dveh ali več krajih, ta list utesni na en sam kraj obrtovanja ter naj se za drugi in vsak nadaljnji kraj takega obrtovanja izda posebno dohodarstveno potrdilo.

§ 4.

K § 24 postav.

Kadar se obrtvalnica, obrtni voditelj in človek, ki bo potrebna pojasnila dajal finančnim organom, ustno naznanijo, mora finančni organ nazna-

njene podatke zapisati in pismo stranki podpisati dati.

§ 5.

K § 26 postav.

Pri popisovanju prostorij pretehtava se naznamba podjetnikov, stoječe v naznanilu, ter se po najdenji ugotovijo in dopolnijo.

Po finančnem organu in podjetniku obrta podpisano najdenje, v potrdbo katerega naj se privzema po en ud občinskega županstva, piše se praviloma neposrednje na podjetnikovo naznanilo, in samo tedaj, kadar bi posebne okoliščine tako nanašale, narediti je poseben zapisnik najdenja.

§ 6.

K § 28 postav.

V § 28 propisane napovedi ali zglastitve morajo imeti naslednje podatke:

1. Ime napovedujočega podjetnika.
2. namerjeno, davku od mesa ali samo dotičnemu prigledu podvrženo djanje, n. pr. klanje, jemanje mesa, prigon živine itd.,

3. potarifno oznamenilo predmeta, na katerega se nanaša djanje,

4. kraj in prostor, kakor tudi

5. dan in uro, kjer in kadar se djanje zgodi; dalje

6. če gre za klanje s pridržkom povračila potrošnine (§ 35 postav), ta pridržek, in če kdo pri tem želi bolete o delovitih odplačilih, tudi množine mesa, na katere naj te bolete slovejo.

Finančni organ, pri komer se kaj po propisu napove, vpiše to napoved v oba primerka napovedne in pregledne pole, pristavi dan in uro, kdaj je bila podana, ter — če je napovedano djanje davku podvrženo — ali sam dolžno pristojbino potrja, vsled česar izroči plačilno boletu in zapiše prejemno potrdilo v napovedano in pregledno polo, ali pa stranko plačati dolžno napoti na organ (urad), kateri je postavljen za pobiro davka od mesa.

Kadar ima napovedano vzetje mesa (zaklane živine) od koga biti davka popolnem prosto ali pa samo po razloku postavkov dveh tarifnih razredov zadavkano za to, kar se je od mesa (zaklane živine), ki je predmet napovedanega jemanja, že plačal davek po višjem ali po enakem tarifnem razredu, pod katerim stoji kraj obrte napovedujočega podjetnika, oziroma po nižjem tarifnem razredu, dolžnost je z ozirom na § 10 postav napovedujočemu podjetniku, izkazati s plačilnimi boletami (potrdili), da je davek že odpravljen. Ali v ta namen predložena boleta o plačnem davku od mesa mora biti po propisu (§ 2) izdana, ter tako po vrsti ali plemenu mesa (zaklane živine) z napovedanim jemanjem mesa vjemati se, kakor tudi glede množine mesa dovoljna biti.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. marca.

— **Osebnosti.** Višji oskrbnik materiala v Idriji g. Alojzij pl. Koschin je imenovan glavnim blagajnikom, pisar g. Pet. Kenda pa magacinerjem.

— **Obč. svet ljubljanski** ima v torek, 31. t. m., ob 5. popoldne sejo. Med drugim so na dnevnem redu poročila o županovem dopisu v zadevi stavbe novega poslopja mestne hranilnice; o parcelaciji Franc. Ks. Souvanovega zemljišča pri njegovem posestvu v Šelenburgovih ulicah; poročilo o porabi dotacije II. mestnega otroškega vrtca za leto 1902 in cesar Franc. Jožefove mestne višje dekliške šole; dalje občinskega svetnika Ivana Šubica samostalni predlog glede uporabe avtomobilov na gorenjski progi c. kr. državni železnice in poročilo o regulaciji plač dvema mestnima uslužbencema.

— **Nemški katoliški „Schulverein“** je imel te dni svoje zborovanje na Dunaju. Ker je protektor tega klerikalnega bojnega društva nadvojvoda Fran Ferdinand, je lahko umeti, zakaj se je voditeljem tega „Schulvereina“ prišlutil tudi dr. Šusteršič. Slovenci bijemo obupen boj za narodno šolo, klerikalni komander dr. Šusteršič pa nastopa kot slavnostni govornik na schulvereinskem shodu, kar se pa sicer popolnoma ujema z njegovimi načeli. Brezdomovinski klerikalec nastopa lahko eden in isti dan v različnih narodnih vlogah in dr. Šusteršič je za to kakor nalašč ustvarjen, ker je bil v narodnem oziru vedno tako, kakor mu je kazala korist njegovega žepa. Kak vspeh je slavnostni govornik na shodu omenjenega „Schulvereina“ imel, se lahko sklepa iz dejstva, da je grofu Sylvi-Tarouci slabo postalo.

— Odlikovanje škofa Flappa.

Glede imenovanja poreško-pulškega škofa Flappa tajnim svetnikom piše „Naša Sloga“. To odlikovanje poreško-pulškega škofa je brez dvoma iznenadilo tako njegove prijatelje, kakor njegove nasprotnike. Prvi se bodo iznenadili vpraševali: Kako pride naš škof do takega odlikovanja, ko takega naslova že davno in davno ni imel noben poreški škof, med tržaškimi škofi pa je bil zadnji tajni svetnik pok. Legat. Naslov tajnega svetnika dobivajo navadno starejši škofi ali o priliki kakega jubileja ali škofje imenitnih škofij. V predstojem slučaju ni ničesar tega. Presvetli Flapp je pač še dosti mlad, ne slavi nikakega jubileja niti je njegova škofija na Bog zna kakem glasu. Torej! Evo, čujemo druge: Presvetli Flapp ima velikih zaslug za vladajoči sistem v Primorju. On je slovansko duhovščino svoje škofije tako umiril in ukrotil, da danes ni skoro ne sledu ne glasu o nji. On je očistil vaške cerkve narodnega jezika in spravi latinščino tja, kjer je stoletje ni bilo. Pod njim propovedujejo italijanski duhovniki v čisto hrvatskih župnijah italijanski. Morda ni v nobeni škofiji v Avstriji toliko župniških mest izpraznjenih kakor v poreško-puljski. Te župnije vodijo župni upravitelji in s tem se verskemu zakladu prihrani dosti denarja. Ako se površ še uvažuje, da pojo škofu Flappu že davno slavospeve vsi italijanski listi Primorja, uradni in neuradni, liberalni in konservativni, židovski in katoliški — potem ne bo težko umeti, kako je presvetli škof Flapp prišel do odlikovanja, ki se je brez dvoma nasvetovali in provzročili nositelji nesrečnega sistema v Primorju.

— **Božji namestnik pri sv. Jakobu.** Kaplan Nadrah, je vzlic temu, da že dolgo straši po Ljubljani, vendar ohranil vse svoje rovarske navade. Po svojem govorjenju se čisto nič ne razlikuje od holcarjev, ki so se v slavenskih gozdih popolnoma podivjali. Na te holcarje spominjajo tudi njegove pridige, katerim je največkrat predmet naš list. Zadnji praznik se je zopet lotil našega lista. Zaletaval se je v nas prostaško, ker drugače ne zna, mi mu tega že davno ne zamerimo. Za Nadrahovo zabavljanje se menimo toliko, kakor se kdo drugi zmeni za zabavljanje pijanca, ki leži v jarku in se dere ter psuje vse, ki pridejo mimo njega. Nadrah naj torej le zabavlja, saj doseže s tem dvojen uspeh: na eni strani dela veselje terecijalkam in takim revežem na duhu, ki molijo vsako črno suknjo, na drugi strani pa nakopava duhovščini nasprotstvo takih ljudi, ki bi v cerkvi radi slišali božjo besedo, ne pa Nadrahovih oslarjev. Zadnji praznik se je torej Nadrah zopet lotil »Slov. Narod«. In to pot se je predrznil zavpiti: »Kdor Narod bere in podpira — ven iz cerkve!« Oho, gospodine Nadrah! Tako daleč pa še nismo, da bi nas tak nič kakor ste vi iz cerkve podil. Kdo pa bere in podpira »Narod«? Skoro sami posestniki, gmetno trdni ljudje, neodvisni možje, katerim kak kaplanček ne bo ukazoval, kaj naj beró in kaj ne. Mi smo tu domačini in nas tak privandran človek, ki naš kruh je ne bo podil iz cerkve. Gospod župnik — kateremu gre sicer vsa čast — ravno sedaj prosí, naj bi mi posestniki plačali ogromno svoto za cerkev, njegov kaplan pa te posestnike s prižnice psuje; župnik zahteva od nas tisočakov za cerkev, kaplan pa nas iz cerkve podi. Šentjakovski posestniki zapomnite si to! — Posestnik in »Narodovec«.

— **Klerikalci in Slovenija.** V primorskih listih se je vnela žihna razprava zaradi akademičnega društva »Slovenija«. To društvo je prosilo denarne zavode za podporo. Klerikalni »Primorski List« je vsled tega »Slovenijo« surovo napadel in na ta napad je odgovorila »Edinost«. Ne maramo se vtikati v to polemiko, zabeležiti hočemo le eno stvar. »Primorski List« je namreč napadel »Slovenijo«, češ, da je liberalna in da so njeni člani liberalci. V tem oziru pa je storil »Sloveniji« veliko

krivico. »Slovenija« je bila liberalna, danes pa to ni in neče biti. Liberalni slovenski visokošolci so ustanovili svoje posebno društvo. Za to, da se je »Slovenija« izneverila narodno-naprednim idealom in se približala klerikalni »Danici« tako, da med tema društvoma ni več resnega razločka — jo pa »Primorski List« napada! To je kar tragično!

— **S Črnega vrha.** Pred nedavnim časom naznanil je »Slovenec«, da ima celo košaro najpikantnejših novic iz liberalnih krogov pripravljenih za tisk in za javnost. Ker je pa v kljub vsem obljubam le molčal in molčal, zastavil mu je gosp. Ivan Lampe, župan v Črnem vrhu pred kratkem v »Slovenskem Narodu« javno vprašanje, kaj da je s tistimi napovedanimi liberalnimi pikantarijami. Pa tudi to ni nič zaleгло! Danes pa smo v prijetnem položaju, namigniti »Slovencu«, da je vrli in preglasni pristaš tamošnje klerikalne druhalje, neki Ivan Leskovic iz Idrijskega Loga, na zahtevanje Ivana Lampeta že zapadel kazni ter bil 24. marca t. l. pri c. kr. okrajni sodnji v Idriji »zamehurjen« za pet s postom poboljšanih dni zapora, to pa radi takih govoric, katere klerikalci nad Idrijo v zadnjem času raznašajo o liberalnem našem županu in s katerim naj tudi »Slovenec« udari na dan, če ga ni še zapustil ves pogum.

— **Poneverjenje v Trziču in skrivnostna tatvina.** Pod tema naslovoma je najhujši obrekovalec v kranjski deželi, namreč katoliški »Slovenec«, meseca decembra lanskega leta z nekako kanibalsko škodoželjnostjo popisaval tatvino, katere se je pripetila v noči od 16. na 17. decembra 1902 v prodajalni urarja Matije Ažmana v Trziču. Po nesreč njih slučajih nagnil se je sum storilstva na lastnika samega, to pa zlasti zatagadelj, ker se je slučajno dva tedna poprej zavaroval pri »Peniksu« proti tatvini. Zoper Ažmana uvedla se je preiskava radi hudodelstva goljufije in je moral Ažman celo v preiskovalni zapor. Pripoveduje se, da so bili tržaški klerikalci vsled tega tisti dan samega veselja pijani, kakor muhe! In z njimi vred začel je bobnati »Slovenec«, da je najtrastnejši liberalni agitator pod ključem, da je poleg te goljufije poneveril tudi slovenskemu bralnemu društvu v Trziču 315 K itd. Pa prerano je bilo to razuzdano veselje! Že 3. februarja t. l. je na predlog c. kr. državnega pravištva v Ljubljani c. kr. okrajna sodnija v Trziču ustavila preiskavo zoper Matijo Ažmana in mu istočasno odprla vrata preiskovalnega zapora, v katerem je — kakor že marsikdo drugi pred in za njim — pokusil grenki sad sovražnih sumničenj. No, sedaj je izven nevarnosti zoper pričakovanje in pisarenje »Slovenca«, ki mu je a priori kradel čast in dobro ime. Tu imate zopet lep izgled katoliške infamnosti, ki vpije po mokri cunji. Sicer pa le počakajmo bližnjo prihodnost in videti hočemo, kdo se bode — poslednji smejal. Lampe in Stefe bodeta menda le bolj zdihovala.

— **Iz Mengša** se nam piše: Dovolite, gospod urednik, da Vam tudi iz našega trga sporočim nekoliko novic. Prav dobro se zabavamo v našem trgu, veselje imamo nebroj. Veliko pred pustom so se začele in tudi še v postu se niso končale. Še vode v vodnjakih nam je primanjalo, veselje pa še ni konca. Kako smo srečni »Mengšanec«. V sredo dne 25. marca t. l. na praznik Marijneg oznanenja vršila se je predstava »Bernartka« v gostilni »pri Jelenu« v Mengšu. Igral je gospod diletant kaplan Golf in razne diletantije. Kaj se je med igro prigodilo, bodete, gospod urednik, gotovo radi izvedeli. Čudež se nam je prikazal. »Mati božja« se je prikazala. Res čudno, ona se je sedemkrat prikazala in sedemkrat izginila. A v kakšni podobi? V po dobi kaplanove sestre Kristine! Naš gospod kaplan primerja svojo sestro »Mater božjo«. Spremljevalo je »Mater božjo« več Bernartk iz Mengša.

Med Bernartkami so bile tudi take, ki so že ljubile; videli smo razne diletantije, samo ene ni bilo, namreč »turnske Ančke«. Kje je neki ona bila, gospod kaplan? Mogoče vidimo Ančko pri drugi predstavi, da bode stala kot Bernartka kaplanu na strani. Gospod kaplan, prosimo, mi rujte s predstavami, in ne trdite se tako ž njimi, ker s tem delate sebi le sovraštvo. Saj vidite, kako ste pri ljubljani pri Mengšanih, da Vam že polkna mečejo na cesto. Torej za danes končam, gospod kaplan in na svidenje, ako pride Ančka za Bernartko. — Mengšan.

— **Vedno lepše.** Kakor smo pred kratkim poročali, je »Ljudska posojilnica« oziroma njena dolžnica »Gospodarska zveza« prijavila k zapuščini župnika Žmavca svojo tirjatev 10.000 K, ki jo ima tirjati od faličnega Klobučarja in za katero stadekan Heel in župnik Žmavc prevzela poročstvo. Krščansko to ni, ker se hoče s tem Žmavčeve dediče opati njih dedščine. Zakaj »Gospodarska zveza« denarja ne išče pri dolžniku Klobučarju, ki ima 4 trgovine, ali pri dekanu Heelu, ki zna tako masne račune delati? Ali naj le nedolžne žrtve trpijo za grehe drugih? A zaman je našim katolikom govoriti o krščanstvu in poštenju. Njih se nič ne prime. To dokazuje naslednji slučaj. Poleg »Gospodarske zveze« je zdaj še marnberška posojilnica prijavila k Žmavčevi zapuščini neko čudno »tirjatev«. V Žmavčevi zapuščini našla se je namreč sledeča, dva dni pred njegovo smrtjo ostavljena izjava: »Z zadolžnico z dne 4. septembra 1902 prevzela je »Posojilnica v Marnbergu« kot porok in plačnik poročstveno obvezo na nikakor določeno dobo in brezpogojno za toliko časa, dokler ne bode ves dolg g. Arturja Klobučar iz zadolžnice z dne 4. septembra 1902 v znesku po 45.000 K proti »Gospodarski zvezi« poplačan. Podpisani Jurij Žmavc, župnik v Remšniku, sedaj v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu, se javim s to poročstveno izjavo, da pristopim k zavezi Arturja Klobučar iz zadolžnice z dne 4. septembra 1902 glede tirjatve »Gospodarske zveze v Ljubljani« v znesku 45.000 K s 5% obrestmi od 4. septembra 1902 kot porok in plačnik na ta način, da dober stojim proti »Posojilnici v Marnbergu« z vsem svojim premoženjem za vsa škoda, katero bi posojilnica v Marnbergu imela iz poročstvene izjave, s katero je sprejela do 4. septembra 1902 poročstveno obvezo glede tirjatve »Gospodarske zveze v Ljubljani« po 45.000 K iz zadolžnice z dne 4. septembra 1902 proti Arturju Klobučarju glede kapitala in vseh pripadkov, tako, da se zavežem, iz svojega premoženja poravnati škodo, katero bi eventualno posojilnica v Marnbergu vsled kakove izgube tirjatve »Gospodarske zveze« proti Arturju Klobučar imela, da bi vsled svoje poročstvene izjave »Gospodarski zvezi« kakršen del ali pa celo tirjatev poravnati morala. Gradec, 11. prosinca leta 1903 Jurij Žmavc l. r. Dr. Josef Jugč l. r. kot priča. Dr. Matej Osenjak l. r. kot priča. Na podlagi te zmedene izjave je posnemajoč »Gospodarsko zvezo« še Marnberška posojilnica prijavila »tirjatev« 45.000 K. k Žmavčevi zapuščini. Kaj hočejo marnberški posojilničarji s to prijavo doseči, ne moremo uganiti. Značilno pa je, da Klobučar in Heel, ki vodita sedaj marnberško posojilnico, s svojo prijavo priznavata, da je pogoj, pod katerim se pokojni Žmavc v tej svoji izjavi zavezuje, namreč škoda marnberške posojilnice, že nastopil Heel in Klobučar priznavata torej, da Klobučarjev konzum ne zadostuje za poplačilo tirjatve »Gospodarske zveze« po 45.000 K in da je vsled tega marnberška posojilnica že zdaj oškodovana. Če je pa marnberška posojilnica že pri tem poročstvu za 45.000 K oškodovana, kaj pa bo potem še z njeno lastno tirjatev po 57.000 K, ki jo ima pri istem Klobučarju iskati? Tužna perspek-

tiva! To Vam bo polom, da se bo Bogu smililo. To Vam bo jok in stok ubogih kmetov-dolžnikov, ki bodo vsled neomejene posojilnične zaveze morali z vsem svojim premoženjem pokoro delati za grehe brezvestnih »katoliških organizatorjev«. Ta katoliška brezvestnost kriči do nebes. Pri župniku Žmavcu se je saj na smrtni postelji oglasila vest in jo je pomiril s svojo gori navedeno izjavo. Pomagano sicer s tem posojilnici prav nič ni, ker je Žmavčeva zapuščina skoraj pasivna; a Žmavc je saj voljo pokazal popraviti to, kar je zagrešil. V drugih pa se vest menda nikoli zbudila ne bo, še takrat ne, ko bodo prejeli zasluženo kazen.

— **Cena sladkorju.** Piše se nam: Sladkorni kartel je, kakor smo že omenili, svojemu osrednjemu prodajalnemu uradu naročil, da je s 15. t. m. izdal nove cene za sladkor. V primeri z dosedanjimi cenami so nove cene znatno večje, tako da se misliti ni, da bi se sladkor na drobno, tehtan, mogel prodajati tako pod ceno kakor doslej. Kakor se čuje, bo pri prodaji na drobno veljal sladkor sedaj: rafinade kilogram 96 vin, sladkor v koscih in zdrobljeni sladkor, odtehtan, 1 K. Sladkor v celih hlebcih bo veljal na drobno kilogram 92 vin, sladkor v koscih v kartonih po 5 klg., pa po 96 vin. kilogram. Tega podražjenja niso krivi trgovci, nego nenasitni sladkorni baroni. Trgovci bo pri gorenjih cenah komaj pokrili svoje stroške.

— **Samomor vojaka.** V četrtek dne 26. t. m. ob 2. uri popoldne se je v tukajšnji vojašnici pešpolka štev. 27. ustrelil vojak Štefan Balija. Nam se je že dlje časa čudno zdelo, da se v Ljubljani toliko vojakov ustrelil, a zanesljivo se ni dalo nikdar izvedeti, kaj je bil vzrok samomoru. V tem najnovejšem slučaju pa se ne da prikriti vzrok. Štefan Balija je namreč zapustil pismo na svojo mater, v katerem pove vzrok, ki ga je gnal v smrt. To pismo se glasi: »Draga mama! Jaz vam naznanjam nekoliko vrstic ter Vam pisмено naznanim, da nikar žalovati po meni, ker to vse kriv je moj korporal Pichler, da jaz umreti moram. Ker on je bil tako dolgo z menoj dober, dokler sem ga čistil, sedaj mi pa ni več za živeti, toliko me sekira. Zato se je to zgodilo. To je vse korporal kriv, da ne bote mislili, da je to en drugi uržah. Sedaj pozdravim celo družino. Vaš žalostni sin — Štefan«. — To preprosto pismo razodeva, kaj je moža gnalo v smrt in izraz »sekirati« ne pomeni drugega kakor terpinčiti. Vojaki se sploh bridko pritožujejo zaradi grdega ravnanja in prav Štefan Balija se je nedavno tega izrazil, da, kadar zmanjka podčastnikom denarja in so vsled tega prisiljeni držati se vojašnice, tedaj trpi vojaštvo kar nečuvno. Za danes naj zadostuje to; upamo, da se stvar natančno in nepristransko preišče ter pojasni in da ne bo treba iskati pojasnila na drugem mestu.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes, v soboto se ponavlja nova burka s petjem in plesom »Vroča kri« ter nastopi v glavni ulogi drugi in zadnjič v tej sezoni gospa Polakova. — V torek, dne 31. t. m. se uprizoni tretjič in zadnjič v sezoni nova Parmova opereta »Amaconke«, ki je pri prvih dveh predstavah dosegla najlepši efekt. Na to predstavo opozarjamo posebno rojake na deželi, saj se tega dne zaključí obenem tudi gledališka sezona.

— **Slovensko gledališče.** Dunajska burka »Vroča kri« je sinoči vzbujala dobro voljo občinstva. Popolnoma se ji pozna, da je dete dunajskega duha, zakaj na njej opazamo vse one znake, ki so lastne dunajskim burkam. Lahka je in zabavna, prepletena s komičnimi, ne ravno duhovitimi prizori, in osebe, v njej nastopajoče, so vselega, hudomušnega značaja. Dejanje v igri je po vzoru iger a la »Od stopnje do stopnje« sestavljeno; igra je pisana samo za ljudi, ki iščejo v gle-

dališču razvedrila, zato bi ne mogla prenesti umetniške kritike. Začetek igre se vrši na hrvatski meji, v hiši bogatega kmeta Kokoša; njegova varovanka Jelica se ima ravno drugi dan poročiti z Nikom, čednim vaškim fantom. A isti večer se spre ž njim, ločita se v jezi, potem pa pride Istvanffy, mlad grajščakov sin in pregovarja, naj odide še isto noč ž njim v mesto, da se posveti gledališču, kjer jo čaka sreča in bogastvo. Jelica zaspí sedé pri oknu, še vedno premišljuje, bi li odhitela v mesto po srečo. Naslednjih pet slik pa nam predstavljajo njene sanje, kako je živela na Dunaju in napravila svojo gledališko karijero. Najprej jo vidimo pri gledališkem brivcu, kjer je stanovala; potem jo vidimo pri glavni izkušnji v gledališču, kjer se je preoblekla v staro ženo in uverila prvo gledališko pevko, da ji je mož, ki igra na gledališču v Gradcu, nezvest. Ljubosumna pevka se takoj odpelje za njim, a Jelica prevzame njeno ulogo ter doseže seveda najlepši uspeh. Njena slava se razširi, in tudi iz njene domačije jo pridejo občudovati; v neki gostilni pride do prepira med njo in njeno prednico, gledališko pevko, posledica je dvoboj med njima, in Jelica umrje, zabodena od svoje nasprotnice. To so bile v glavnem njene sanje. Drugo jutro jo dobi ženin Niko še spečo pri odprtem oknu. Jelica je seveda vesela, da je vse to doživela samo v hudih sanjah; takoj se sprijazni s svojim ljubimcem in odpelje se k poroki. — Glavno dejanje je torej prav interesantno, in na mnogih mestih prepleteno s komičnimi nastopi. — Uloga Jelice je igrala gospa Irma Polakova; nastopila je kot gost, in sicer jako ljub gost našega občinstva. Bila je imenitna kot vrtoglava, razposajena devotka ter je večkrat kar očarala občinstvo. S svojo elastično fino igro je zelo ugajala v tej ulogi; nekatere prizore, n. pr. ko se dela lazno, je pogodila krasno in igrala dovršeno. Čudili smo se tudi njenemu zvonkemu prijetnemu glasu; iznenadila nas je z elegantnim serpentinskim plesom, ter zbujala zanimanje pri elegantnem dvoboju z rapirjem. — G. Lier se nam je zopet pokazal kot izvrstnega komika; ki povdarja kolikor mogoče šaljivo strau svoje uloge, kar je v takšnih igrar tudi umestno, kjer niso značaji naravno orisani. G. Verovšek se je odlikoval kot Panagel s svojo prirojeno komiko. G. Danilo nam je v svojem Istvanffyju podal dobro zadetega gigerla, žal, da svoje uloge, ni znal boljše; g. Dragutinović je nastopil kot tipičen Belokranjec, g. Hašler je igral primerno svojega Nikota a pevske točke se ni naučil; g. Boleška je bil v svojih dveh ulogah popolnoma zadovoljiv. Gdč. Kočvarjeva je tokrat ugajala; pohvaliti je tudi g. Danilovo, ki se je v vilo borila z gdč. Kreisovo in g. Lovšino. V začetku je bila igra uprizorjena precej površno; vendar nam je bil vseh živahni in burni prizor »Glavna izkušnja«, kjer nastopi množestveno osebje. Vobče smo pa pogrešali v ensembledu skladnosti in pravega tempa. Ker pa je igra nova ter ima glavno ulogo gost, ki se je mogel udeležiti le par izkušenj, je umljivo, da ni moglo iti vse tako gladko. Petje zbora je bilo jedva zadovoljivo. Upajmo, da bo našnja repriza dokaj boljša!

— **Umrl** je v Trstu poštni asistent g. Josip Funtek, rodom iz Mengša.

— **Sokol ljubljanski** razpošilja ravnokar sledeče vabilo: Sokoli, mili nam slovanski bratje! Štirideset let je preteklo, kar je severni Sokol poletel s svojim sinkom iz Čehov na jug v slovensko Ljubljano; leta 1863 dvignil se je nadebno »Južni Sokol« v slovensko ozračje. Tisto dobo se je naš zapušeni rod počel stoprav resno probujati ter se organizovati. In smelo trdimo, da je Sokol v prvi vrsti netil narodno zavest, krepil slovensko navdušenje in delo. Sokol je bil z Ljubljansko čitalnico duša domovinski ljubezni, zvezda narodne probuje... Stoletja si je naš maloštevilni narod v nesrečnih razmerah branil svoje bedno življenje. Pomislite, bratje, da je naše itak šibko telo razkosano na šest dežel. — In zdaj se štirideset let razlega po naši lepi, sveti zemlji s Sokolom na čelu, da hočemo živeti, da hočemo delati, da

hočemo biti častna, zdrava vejica na močnem slovenskem deblu... mi hočemo biti deležni človeških, božjih in državnih pravic, mi hočemo uživati sadove svobodne in napredne kulture! Relativno smo zadnja desetletja v istini čudom napredovali. O tem se lahko mili bratje sami prepričate dne 28. in 29. junija t. l. Vabimo Vas iskreno tačas na štiri-desetletno godovanje ljubljanskega Sokola na drugi slovenski vsesokolski izlet v belo slovensko Ljubljano. Pridite, pridite, mili bratje slovenski, gori od Vltave, tam od Visle, izpod temne Tatre; pridite k nam vi, jugoslovanski sokoli; združite se v Ljubljani vsi slovenski sinovi! Prinesite nam sboj novega poguma, svežega bo drila za naporno narodno delo, za obnovo naš in neposredno svoj... Šumno, bogato, gzdavno Vas ne moremo sprejemati... Tu pa imate naše hvaležne poglede, našo slovensko dlan, tu imate naše vroče slovensko srce, ki vam utripajo glasno nasproti: Slovani, ne vjdajmo se — ne vjdajmo se! Na zdar! Za slavnostni odbor: Dr. Ivan Tavčar, t. č. starosta, Alojzij Novak, t. č. tajnik.

— **Glasbene Maticice oratorij „Sv. Francišek“.** Za oratorij, kateri se bo izvajal dne 22. in 23. aprila zvečer ob pol 8. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani pod osebnim vodstvom skladatelja P. Hartmana, ki pride zaradi vodstva tega oratorija iz Rima v Ljubljano, se prične splošna razprodaja sedežev in vstopnic v ponedeljek, dne 30. marca v trgovini gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu št. 7. Cene raznim vrstam sedežev in stojišč so od 1—10 kron. V trgovini gosp. Lozarja je občinstvu tudi na vpogled natančen načrt in razvrstitev sedežev pri izvajanju Hartmanovega oratorija. Občinstvu, katero si sedeže izbrati želi, priporočamo, da si le-te kolikor mogoče hitro izbere, ker se bo razprodaja sedežev po preteku jednega tedna decentralizirala in se bodo pozneje sedeži in vstopnice tudi v drugih trgovinah dobivali, ko bo izbera zaželjenih sedežev težja, razprodaja pa za širše občinstvo prapravnější. Občinstvu izdeležu priporočamo, da si z dopisnicami sedeže osigura. — P. Hartman v zadnjih dneh dobil od bavarskega dvora povabilo, da bi v prvem tednu po veliki noči v Monakovem dirigiral svoj oratorij „Sv. Peter“, v drugem tednu po veliki noči pa bo na povabilo gvardijana tukajšnjega frančiškanskega samostana gosp. P. Hugolina Sattnerja in „Glasbene Maticice“ prisostvoval zadnjim skušnjam svojega oratorija in izvajanju oratorija v Ljubljani osebno dirigiral.

— **Občni zbor slovenskega pisateljskega podpornega društva** se ni mogel vršiti v ponedeljek 23. t. m. zaradi premajhnega števila udeležencev. Zato poziva odbor imenovanega društva uljudno svoje članove na občni zbor, ki se bo vršil v ponedeljek 30. marca 1903. zvečer ob osmih v gostilniških prostorih „Narod. doma“ z istim vsopredom, katerega smo že objavili. Sklepalo se bo brez obzira na število udeležencev.

— **„O položaju žene v različnih oblikah družine“.** „Splošno slovensko žensko društvo“ priredi jutri v nedeljo javno predavanje v veliki dvorani „Mestnega doma“. Predaval bo gosp. profesor R. Perušek o položaju žene v različnih oblikah družine. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstop prost.

— **Pevsko društvo „Slavce“** priredi jutri, nedeljo, namesto nameravanega zabavnega večera mali popoldanski izlet na Ježico k „Alešu“.

— **Pevski odsek slov. trg. društva „Merkur“** vabi svoje člane, ki se le-te obiskujejo pevskih vaj, da se le-te v bodoče udeležujejo, da bo naš pevski zbor pri letošnjih prireditvah in izletih tako častno nastopal, kakor v lanskem letu. Gospode člane pa objednem prosimo, da pridobite za naš pevski zbor tudi take trgovce, trg. uradnike in sodelavce, ki se niso naši člani. Po našem mnenju bi bil lahko trgovski pevski zbor eden najmočnejših v Ljubljani, če pomislimo da se nahaja v Ljubljani več sto pripadnikov trgovskega stanu in če bi bila med njimi samo ena desetina pevcev. Upamo, da bo rodil naš poziv dober sad, kar bo gotovo le našemu stanu v čast. Pevske vaje vrše se vsak tork v petek od 9—10 ure zvečer v društvenih prostorih „Narodnega doma“.

— **„Dolenjski Sokol“** priredi dne 4. aprila t. l. v prostorih narodne čitalnice v Novem mestu narodno igro s petjem „Deseti brate“. Cene sedežev: od I—IV. vrste 2 K, od V. vrste naprej 1 K 40 v, stojišča 1 K, za dijak 60 v. Vstopnice se dobijo dne 2., 3. in 4. aprila t. l. v

prodajalni gosp. Morauca, zvečer pri blagajni.

— **Odbor „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi“** ima letos mnogo skrbi, da ugotovi vsem prošnjam prosilcev, katerih število se je letos podvojilo. Izdatki letošnjega leta že daleč presegajo lanske. Odbor radi tega prosi vse prijatelje slovenskega dijaštva, da se o velikonočnih praznikih spomnijo tudi našega društva s piruhi! Za odbor: Fr. Tomšič, predsednik; Jos. Germ, tajnik. Blagajnik društva je: Dr. Jos. Ettel št. & Hvordomilu advokát, Král. Vinohrad y, Palackého tř. 8.

— **Bolniška blagajna in delavstvo.** Po mestu se trosijo in prilepljajo na hiše, droge, ograje itd. listki s sledečim pozivom: Delavci, delavke, člani bolniške blagajne ljubljanske! V nedeljo, 29. marca, točno ob 10. uri dopoldne se vrši v steklenem salonu kazine prost šhod z dnevnim redom: Bolniška blagajna ljubljanska, nje občni zbor in delavstvo. Tri leta že ni bilo občnega zbora bolniške blagajne ljubljanske, ker so delavci zmagali pri volitvah! Zakaj to? Kdo hoče to še dalje? K obilni udeležbi vabijo sklicatelji.

— **Domača umetnost.** Velika alegorična slika gospodične Ivane Kobiličeve „Slovinci se klanjajo Ljubljani“, katere je — kakor znano — določena za mestno dvorano ljubljansko, izložena bo od jutri naprej na ogled v veliki dvorani „Mestnega doma“. Vstopnina znaša 40 h ter je dohodek namenjen zakladu za Prešernov spomenik. Izložba otvorjena bo vsak dan od desetih dopoldne do dveh popoldne.

— **Posnemanja vredno.** Tukajšnji optik gosp. Jos. Ph. Goldstein je nabral pri milosrdnih Slovincih in Nemcih znaten znesek 64 kron za uboge sirote umrle Koprivce, katerega je nam danes izročil in ga izkazujemo pod zaglavjem „darila“. V imenu sirot izrekamo srčno hvalo zbiratelju in darovalcem.

— **Ubil se je 35letni Josip Ambrožič** iz Gorij. Padlo mu je drevo na glavo in ga ubilo.

— **Nezgod v Šiški.** Ignacij Gross, hlapec v Marjanišču na Poljanski cesti, je peljal včeraj zvečer na vozu panje s čebelami v Šiško. Na cesti v Šiški pa so se mu konji splašili in ušli, on pa je padel z voza in se na glavi tako hudo pobil, da je moral iti v bolnico.

— **Uboj na cesti.** Včeraj okoli 9. ure zvečer prišel je hlapec Anton Kocmur v službo pri gostilničarki Mariji Kramarjevi na Dolenjski cesti v žganjarno Janeza Dežmana ob cesti na Laverici v Dolžni vasi. Kocmur je bil popred v Šmarju, kamor je šel s konji in z vozom v družbi Franceta Cotmana po deske. V Šmarju se je napil tako, da ga je Cotman pustil in sam odšel z vozom v Ljubljano. Prišedši v Dežmanovo žganjarno se je Kocmur vsedel za peč, nakar mu je postalo slabo in mu je mesarski vajenec Franc Zupan prinesel vode, ker pa te Kocmur ni hotel piti, mu jo je vlijal za vrat. Kocmur je prijel za steklenico in hotel Zupana udariti, a ta mu je steklenico zopet vzela. Nato so Anton Zupan, Franc Možina, Jožef Drešek in Jožef Štrifot porinili pijanega Kocmura skozi vrata na cesto, kjer je ta fante zmerjal in klical na korajžo. Franc Zupan je pobral „rajkl“, šel k Kocmuru in ga udaril po desnem sencu, da se je takoj zgrudil na tla in nezavesten obležal. Fr. Zupan je nato prijel Kocmura in ga zavlekel v graben. Takrat je še dihal. Franc Kocmur je šel potem nazaj v žganjarno in ko se je čez nekaj časa zopet vrnil h Kocmuru, je bil ta že mrtev. Zupan je sedaj šel domov v Rudnik št. 40. Danes zjutraj pa je pobegnil z doma in se podal v Ljubljano. Truplo Kocmurja je našel šele danes zjutraj neki kmet in je to naznanil v Ljubljani, nakar se je to sporočilo žandarmeriji na Škofelji. Med tem je bila policija izvedela, da se nahaja ubijalec v mestu in ga je sledila. Mestni policijski stražnik Michael Sitar ga je dobil v Dolinškovi gostilni na Mesarski cesti št. 2 in ga aretoval. Franc Zupan je 22 let star in je bil mesarski vajenec pri Kunsteljnu v Ljubljani. Dejanje je priznal. Policija ga je izročila deželnemu sodišču.

— **Z rešilnim vozom** so pripeljali danes dopoldne v deželno bolnico urarjevo ženo Julijo Kolarjevo, stanujočo na Karlovski cesti št. 6. Našli so nezavestno ležati v postelji, po sobi pa je bilo vse polno krvi. Mislijo se je, da se je izvršil zločin ali samomor. Izkazalo pa se je, da je ženi le bruhanje z nosa in ust kri, ker se je preveč razjezila.

— **Na Karlovski cesti** je danes zjutraj neki delavec mlekarici Ivani Dolinškovi z Ilovice prevrnil voziček, na katerem je imela osem bokalov mleka. Steklenice so se razbile in mleko je steklo po cesti.

— **Mestna ljudska kopel.** Od 8. februarja do 7. marca 1903 oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 1944 kopelji, in sicer za moške 1603 (prvih 1194, kadnih 409); za ženske pa 341 (prvih 51, kadnih 290).

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 50 izseljencev.

— **Najdeno.** Šolski učeneo Janko Tomec, stanujoč v Križevniških ulicah št. 2, je našel včeraj popoldne na Hradeckega mostu srebrno zapestnico.

— **Najnovejša novice.** Pomiloščen. Cesar je pomiloštil na smrt obsojenega roparja Jos. Tschedeniga, ki je nedavno v Eggenbergu pri Gradcu umoril in oropal svojega gospodinjca Ter. Gleichweita. Kazen mu je spremenjena v dosmrtno ječo. — Nalezljiva bolezen na očeh se je pojavila med otroci v berlinskih okolici. Več šol je že vsled tega zaprtih. — Eksplozija aluminija se je pripetila v tovarni Neumühl pri Norimbergu, vsled česar je bilo devet oseb nevarno ranjenih in poslopje razdruženo. — Zoper barona Ernesta Wallburga je začelo sedaj tudi ogrsko sodišče tožbo zaradi poskušane sleparije ter je zahtevalo vse akte ljubljanskega dež. sodišča v tej zadevi. Čudno pa je, da je iz aktov izginilo originalno pismo, ki ga je baje pisal pok. nadvojvoda obtožencu ter ga priznal za svojega sina. Le fotografirani posnetek pisma je med spisi. — Se eno poskušeno izsilništvo. Dne 3. in 4. aprila se vrši pred dunajskim sodiščem obravnava zoper bivšega nadporočnika Bartmanna, ki je hotel s pismi izsiliti od nekega nadvojvode denar. — Nemška cesarica ponesrečila. Cesarica Avgusta Viktorija je padla s konja ter si zlomila levo roko. — Celi gozd zgorel. Gozd toskanskega velikega vojvode, imenovan „Wölflingov gozd“, blizu Karlovih varov je popolnoma zgorel. Gozd je obsegal 10 hektarov starega drevja. — Celo družbo vohunov za Rusijo so zajeli v Lvovu, med njimi tudi višjega komisarja pri ondotnem finančnem ravnateljstvu, dr. Osolinskega in tri vojaške osebe.

— **Atilov grob — repnica.** Graški listi so se vsedli na limanice dovptnemu slovenskemu kmetu. Pri St. Janžu na Dravskem polju je namreč odkopal neki kmet jamo, kamor je po zimi spravljaj svojo repo, ko je šel mimo tak radovednež. Hudomušni kmet je radovednež odgovoril, da je našel Atilov grob. Na Jožefovo je vsled pisave graških listov romalo vse polno profesorjev, historikov in drugih radovednežev iz Gradca in Maribora na — Atilov grob v daljni St. Janž, kjer so našli izpraznjeno kmetovo repnico, nastlano s slamo.

— **180 milijonov biblij** je iz dala angleška svetopisemska družba do svoje stoletnice, ki jo je ravnokar praznovala. Prvo leto je izdala 1380 mark, lani pa že 4.822.860 mark. V celi dobi svojega obstoja je izdala za svetopisemsko knjigo 260 milijonov mark. Lani je izdala nad 5 milijonov knjig. Vsak dan razpošlje samo iz Londona 7000 biblij. Vsa družbena založništva pa izdajo povprečno na dan 16.000 knjig.

— **Govorniške cvetke.** V pariški zbornici se govori jako veliko in vneto, zato pa govornikom tudi čisto uidejo stavki, ki razveseljujejo tudi občinstvo izven parlamenta. Po slane Comenin je rekel: „proračun je knjiga, iz katere se čedi znoj ljudstva“. V utemeljevanje brezplačnega in obveznega pouka je rekel marseilski zastopnik: „Končno se bliža ura, ko bodo možgani vseh otrok ljudstva opravičeni, sesti na šolsko klopo“. V neki interpelaciji na ministra je vzkliknil posl. Pourquery: „Ni mi znano, gospod minister, ali vaša levica nič ne ve, kar dela desnica, toda znano mi je, kaj je rekla“. Prvi občinski svetovalec Grebauval je v edinem navdušenem govoru izgovoril sledeče vesele stavke: „Zgodovina je človeštvo, ki se opazuje je v ogledalu ter se vidi od zadaj“. — „Zemlja vpliva z barvami na ljudi, kakor ljudje na kamen“. — Naše mesto ljubi časnikarstvo, ker predstavlja krilatost misel, iz katere se izruje pero, da se branijo ideje. — „Pozdravljam te junake, ki so umrli za domovino in gredo sedaj pogumno naproti novim nevarnostim“.

— **Dohodki pariških gledališč.** Od 1. marca 1902 do 28. februarja 1903 so imela pariška gledališča sledeče dohodke: opera 3.046.579-75 frankov; „Comédie Française“, ki je prejel ravno 300.000 frankov manj; na tretjem mestu je „Opéra Comique“ ki je prejela 2.149.153 frankov; potem sledi pevalnica „Folies-Bergère“ s svoto 1.555.829 frank.; „Variétés“ je dobilo 1.400.000 fr., „Châtelet“ 1.500.000 fr.; „Théâtre Sarah Bernhard“ nekaj nad 1.000.000 fr. Ostala gledališča so dobila po najmanj 800.000 fr. Vseh 92

znamenitejših gledališč je prejelo v tem letu 26.000.000 frankov.

— **Za poročevalce shodov in veselic.** Neki šlezijaki list je prinesel sledeči poziv svojim zunanjim poročevalcem: »S tem prosimo svoje gospode poročevalce, da poročajo v bodoče o društvenih shodih in veselicah na kratko in točno, ne pa nam pošiljati poročila, ki so dobri zapisniki, a niso za časopis. «Otvoritev seje (shoda, veselice), »pozdrav došlih«, »čitanje zapisnika zadnje seje«, »zahvala predsednikova« »vzdigovanje s sedežev«, »zaključne seje (shoda)«, so dogodki, ki so samo ob sebi umiljivi na vsakem shodu, zato jih ni treba posebej naštevati«. Temu pozivu se pridružijo tudi druga uredništva.

— **Vožnja po sibirski železnici.** Neki nemški časnikar, ki se je nalašč v ta namen vozil po novo zgrajeni sibirski železnici, opisuje svoje vtise. Postajališča so podobna trdnjam. Celo poslopje obdaja visok, močan zid iz kvadrov, za katerim se čuti uradništvo s svojo rodbino deloma varno. Iz zidu gledajo luknje za streljanje s puškami. Na vsaki postaji straži nekoliko kozakov, ki nosijo ponoči vedno zasajeno bajoneto ter imajo vrhutega pripasane revolverje. Tako obo-roženi preiščejo vojski na vsaki postaji došli voz, napolnijo posode z oljem ter odstranijo z voz sneg in led, ki se od postaje do postaje nabere na vlaku. Tudi železniški uradniki, inženjerji in telegrafisti so popolnoma obo-roženi. Delavci nosijo vedno sablj in revolver. Postajenacelnik ima v službi vedno puško-repetirko na rami.

— **Matoni-jev gizhibler.** Pri nastopu pomladanskega časa se razpošilja zopet v polni meri to najodličnejšo vseh kisljih vod. Potreba rudninskih kisljih vod je vsled svojega dobrodejnega učinka na človeški organizem vedno večja; posebno za bližajoči se čas kopanja v Karlovi vari, Marjini vari, Francovi vari Toplicah i. t. d. bi se naj rabil naravni alkalni gizhibler po zdravniških predpisih vsak dan.

— **Iz neke ljudske šole na Češkem.** Katehet: Zakaj nimaš katekizma? Fant: Oče nimajo denarja, da bi ga kupili. Katehet: Lažeš! Jaz vem, da imajo tvoj oče denar v posojilnici. Fant: Imeli so ga, a prelat Drozd je ves denar ukradel... Katehet: Otroci, molimo: Oče naš...

— **Korajža velja.** V švicarskem kantonu Freiburg je navada, da iztirja sodišče, ki imajo kaj premoženja, že v naprej po dva franka od dneva za hrano in stanovanje. Pred desetimi leti je bil obsojen neki premožen kmet v osemletno ječo in sodišče mu je odvzelo pri nastopu kazni svoto 5840 frankov za celo dobo. Možu pa se je posrečilo takoj prve dni uteči iz ječe ter pobegniti v tujino. Ker pa je po desetih letih kazen zastarela, vrnil se je hudo delnik v domovino ter takoj vložil proti sodišču tožbo na vrnitev založene svote, češ, da ni imel prilike, uživati hrane in stanovanja v ječi, za kar pa je bil vendar ptačal v naprej 5840 fr. In najvisje sodišče je tožbi tudi ugodilo, le zahtevane obresti se mu niso dovolile, češ, da je denar ležal celih deset let brez koristi, ker so vedno željno čakali na moža.

— **Kahor je splošno znano, dajejo „Mauthnerjeva“** semena za repo za klajo veliki dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthner-jeva semena za zelenjavo in cvetlice. (309—25)

— **Telefonska in brzojavna poročila.**

Dunaj 28. marca. Pododsek za tiskovno reformo je odklonil predlog, naj državnim poslancem ne bo dovoljeno, da so odgovorni uredniki, kakor tudi predlog, da naj se odpravijo odgovorni uredniki in naj bo vsaka najmanjša notica signirana.

Praga 28. marca. V Kraljevem gradu je danes državni poslanec konservativnega veleposl. baron Perish, od protestantske vere prestopil h katoliški.

Lvov 28. marca. Glede aretovanja višjega finančnega komisarja Osolinskega se je izvedelo, da je isti izdal velevažne dokumente. Vodilni vojaški krogi so silno konsternirani. Osolinski je imel celo organizacijo vohunov. Star je šele 38 let. Baje se je lotil vohunstva, ker je bil v velikih denarnih zadregah.

Zagreb 21. marca. Vse mesto je pod vtisom včerajšnjih velikih demonstracij. Začeli so visokošolci, katerim se je hitro

pridružilo mnogo družih ljudi. Najprej so demonstrirali pred novim poslopjem finančne direkcije kličoč: Dol z Madjarsko! Smrt Madjarom! Take demonstracije so bile tudi pred državnim kolodvorom in na Jelačičevem trgu. Dasi je policija z največjo silo pritiskala, vendar ni mogla demonstrantov razgnati. Prišlo je do hudih spopadov. Demonstrantje so policijo nagnali s kamni, vsled česar je bilo poklicano vojaštvo. Demonstranti so naposled hoteli naskočiti poslopje „Nar. Novin“. Tujim je stopila nasproti policija, a demonstrantje so policijskega voditelja vrgli ob tla in ga pretepli, policijo pa nažgali s kamni. Pri tem boju je nekdo vstrelil na kar je prihitelo vojaštvo in z bajoneti naskočilo demonstrantje. Ranjenih je jako mnogo ljudi, najhujše neki Arnold Weiss, kateremu je vojak zabol bajonet v trebuh. Weiss leži v bolnici pa najbrž ne bo okreval. Šele ob 1. uri ponoči je zavladal popoln mir in so mogli zopet užgati svetilke, katere so bili demonstrantje ubili.

Zagreb 28. maja. Policija je v strahu, da se zgode danes zvečer novi izgredi. Pripravljeni je vse vojaštvo. Policija izda ukaz, da morajo vsi javni lokali ob gotovi uri biti zaprti.

Sofija 28. marca. Gešov je prevzel nalogo, sestaviti novo ministrstvo in predložiti svojo listo še danes knezu.

Gospodarstvo.

— **Konverzija rente.** Vsled razglasa c. kr. finančne ministrstva od 29. marca 1903 bodo se 4-20% rentne obligacije dne 30. t. m. pričele pri zato pooblaščenih posredovalnicah na 4% prekolokovati. Za konvertiranje določene obligacije morajo se z dvema soglasnima zaznamkoma pri posredovalnici vložiti, kjer se kolekovanje takoj izvrši. Za Kranjsko je od c. kr. finanč. ministrstva določena „Ljubljanska kreditna banka“ kot posredovalnica. V to potrebne tiskovine dobivajo se pri likvidaturi banke brezplačno, ter se na željo primerno izpolnejo. Vse s kolokovanjem sponosene manipulacije preskrbi „Ljubljanska kreditna banka brezplačno“.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravlila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1.90. Po poštnem povzetju pošilja to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepart, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (10—3)

— **Zahtevajte** bogato ilustr. cenik pariškega blaga iz gumija, ki obsega čudovite novosti gratis in franco. Zavod za izdelovanje blaga iz gumija H. Schwarzmantel (734) Dunaj I., Rothenthurmstrasse 16.

— **„Le Délice“** cigaretni papir, cigaretno stročnice. Dobiva se povsod. (705-2) Glavna zaloga: Dunaj, I., Predigergasse 5.

Proti zobobolu in gnilobi zob izoborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 steklenici.

— **Edina zaloga.** Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinskih vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. (205—9)

SVARILLO! Kakor ima vsaka dobra reč ponarejalca tako si tudi prizadeva v novjšem času neka nesolidna konkurenca dober glas staročislane rogaške mineralne vode (last stajarske dežele) izkoristiti za svoje produkte vrelcev. Radi tega zatrjujemo, da je samo „Tempe“ in „Styria“ vrelci prista rogaška slatina. Opozorjamo na našo etiketo, ki ima poleg zasnove vrelca stajarski dežel. grb (panter) v sredini polja in na naš uzig na zamašku: staj. dež. rogaška slatina.

Poslano.*)

Gospodu **Andreju Burgerju**, kot zalagatelju Puntigamskega piva v Postojini.

V štev. 65. „Slovenskega Naroda“ priobčili ste „Poslano“, v kojem ste mene prav neosnovano napadli, glede mojega postopanja proti enemu (domišljenemu) Vašemu g. odjemalcu, ter ste poslali med svet podlo neistinitost.

Da Vaši in moji gg. odjemalci izvedo resnico, povem Vam v pojasnilo sledeče!

Dne 13. t. m. poslan je bil mlad gospodič, sin tukajšnjega večletnega stalnega mojega g. odjemalca, da mi pripelje dva prazna zaboja nazaj in poln zaboj domov. Ko je peljal prazne zaboje mimo moje hiše, stal sem na pragu in sem takoj zapazil na vozu svoje zaboje. Ker ga gori grede nisem mogel ustaviti, sem ga čakal, da se vrne, ga ustavljal in mu naročil, da naj mi prazne zaboje precej nazaj pripelje, na kar se je volnik vrnil, se peljal k Vam in mi pripeljal moje prazne zaboje ter zahteval tudi poln zaboj piva.

Doma se je sinku naročilo: pelji ta dva prazna zaboja nazaj in pripelji en poln zaboj.

Ni torej res, da bi bil jaz volnika zaradi tega ustavljal, ker je od Vas pivo peljal, temveč zaradi tega da mi je moj pomotoma k Vam peljane prazne zaboje pripeljal, da se ne izgube.

Sploh pa morate priznati (posebno še, ker imate v Vašem poslanem toliko o plemenitosti govoriti), da mora vsak pošten konkurent toliko takta in ponosa imeti, da ne sprejema zabojev drugih tovarn, katere ne zastopa kajti na mojih zabojih ste morali vendar zapaziti napis „Vrhnik“, kar ni identično s Puntigam.

Zaradi ledu se ne spuščam v nobeno polemiko, ker vsa Postojina in okolica vč, da sem imel ledenico napolnjeno z ledom pa ne s snegom, kakor Vi, in da sem s Koroške toliko ledu dobil, da sem ga še en vagon mlekarji v Kočah odstopil.

Vsi moji cenjeni odjemalci niso imeli nikoli povišanja zaradi pomanjkanja ledu se pritoževati.

Iz Vašega neslanega „poslanega“ se vidi, da hočete z zavijanjem resnice delati reklamo za Vaše pivo, katero se mogoče samo premalo priporoča.

Kar se tiče vprašanja v 4 odstavku Vašega poslanega, omenim pa, da nikakor ne uvidim, kako zamorete priti do sklepa, da hočem jaz zaradi prevelike lastne dobičakosti ubozega obrtnika zatrejti, ker Vam je dobro znano, da sem jaz že imel zalogo vrhniškega piva, ko se Vam še sanjalo ni, da bode kedaj gostilno in zalogo piva imeli.

Toliko v pojasnilo mojim in Vašim gg. odjemalcem, s pristavkom, da je to moja zadnja beseda v tej zadevi in da se ne spuščam v daljno polemiko.

Bil sem, sem in ostanem
Emil Garzarolli plemeniti Thurnlack.

Opomba: Meni zadostuje sodba mojih cenjenih gg. odjemalcev, kateri bodo dejali: (859)

„Da Vi zlagali ste se korenito, in jaz odpustil sem Vam plemenito.“

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 11. do 25. marca poslali prispevke p. n. gg. in društva: Upravništvo „Slov. Naroda“ 48-03 K, uredništvo „Slovenca“ 41-40 K, nadnč. Mih. Vauhnik pri Sv. Marku nize Ptuj 5 K, žup. Iv. Zagarjan in Radečah 5 K, žup. 30 K, posojilnica v Konjicah 50 K, Emil Pavlovič v Lipici neko kazen 10 K, moška podružnica v Mariboru 272-49 K, ženska podružnica v Mariboru 45-40 K, advokat dr. J. Brejc v Ljubljani 20 K, S. iz C. 100 K, trgovec S. H. Škerl v Trstu od biškotov 10 K, ženska podružnica v Črnomlju dobodek veselice 141 K 50 v. („Sl. Nar.“), odbor Leonove slavnosti v Šmartnem 50 K po „Slovenca“. — Dalje je 30 odjemnikov družbenih knjižic doposlalo 9-90 K; a radi pčnega prostora ne moremo navesti posamičnih imen.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod L. d. L. Razdrto 2 K, nabrala gospica Julka v veseli družbi pri Zupancih v Dolskem. — Vesela družba v gostilni „pri Košenini“ v Ljubljani 4 K 40 vin. — Skupaj 6 K 40 vin. — Živeli!

Za osirotele otroke udove Koprivo „Društvo delovodij v Ljubljani“ 20 K. — Gosp. Jos. Ph. Goldstein, optik v Ljubljani, zbral pri dobrotnicah Slovincih in Nemcih 64 K. — Skupaj 84 K. — Srčna hvala zbirateljem in darovalcem!

Darila za „Narodni Dom“.

CV. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenos	K	78.692 55
Donesek trgovca A. Dečmana za mesec november in december	4	—
Donesek prof. Rutarja za mesec december	4	—
Donesek ing. V. Polaka za prvo polovico tekočega leta	24	—
Doneski za mesec januarij; plačali so č. p. n. dame in gospodje:		
Dr. Ivan Tavčar	10	—
Dr. A. Ferjančič, Fr. Kollmann, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K, skupaj	24	—
I. Vončina in Fr. Žužek, a 5 K, skupaj	10	—
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann in S. Rutar, a 4 K, skupaj	28	—
J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, P. Drahsler, J. Duffé, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Leustek, J. Lozar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, dr. L. Požar, J. Rodé, A. Skabrné, dr. St. Sterger, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 2 K, skupaj	46	—
Dr. Barlé, I. E. Hrast, I. Kavčnik, J. Maček, Fr. Pretnar, L. Schwentner, Fr. Staré, I. Šubec, A. Tavčar, A. Trstenjak in I. V., a 1 K, skupaj	11	—
Doneski za mesec februarij; plačali so č. p. n. dame in gospodje:		
Dr. Ivan Tavčar	10	—
Fr. Kollmann, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K, skupaj	18	—
I. Vončina in Fr. Žužek, a 5 K, skupaj	10	—
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann, in S. Rutar, a 4 K, skupaj	28	—
J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, P. Drahsler, J. Duffé, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Leustek, J. Lozar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, dr. L. Požar, J. Rodé, A. Skabrné, dr. St. Sterger, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 2 K, skupaj	46	—
Dr. Barlé, I. E. Hrast, I. Kavčnik, J. Maček, Fr. Pretnar, L. Schwentner, Fr. Staré, I. Šubec, A. Tavčar, A. Trstenjak in I. V., a 1 K, skupaj	11	—
Doneski za mesec marecij; plačali so č. p. n. dame in gospodje:		
Dr. Ivan Tavčar	10	—
Fr. Kollmann, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K, skupaj	18	—
I. Vončina in Fr. Žužek, a 5 K, skupaj	10	—
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann, in S. Rutar, a 4 K, skupaj	28	—
J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, P. Drahsler, J. Duffé, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, M. Leustek, J. Lozar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, dr. L. Požar, J. Rodé, A. Skabrné, dr. St. Sterger, dr. Fr. Tekavčič, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, a 2 K, skupaj	46	—
Dr. Barlé, I. E. Hrast, I. Kavčnik, J. Maček, Fr. Pretnar, L. Schwentner, Fr. Staré, I. Šubec, A. Tavčar, A. Trstenjak in I. V., a 1 K, skupaj	11	—
Skupaj		K 79.099 55

Opomba: Vsem č. p. n. darovalcem in darovalcem, ki z njim v težavem položaju rodoljubno vstrajajo ter mu pri nabiranju novih naročnikov ljubezno pomagajo, izreka najtoplejšo zahvalo.

odbor „Krajcarske družbe“.

V Ljubljani, dne 27. marca 1903.

Zahvala.

Slavna „Posojilnica“ v Mariboru je blagovolila darovati „Slovenski Šolski Matici“ znesek 50 K v društvene namene. Za to veledušno darilo si usojajo podpisani odbor v društvenem imenu izrekat slavnim „Posojilnici“ najsrčnejšo zahvalo. Naj bi se našlo obilo posnemovalcev.

odbor „Slovenske Šolske Matice“ v Ljubljani, dne 22. marca 1903.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledečih trafikah v Ljubljani:

- M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
- H. Dolenc, južni kolodvor.
- M. Faval, Spodnja Šiška pri kolodvoru.
- H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.
- A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
- A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
- J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
- A. Kustrin, Breg št. 6.
- A. Svatek, Mestni trg št. 25.
- J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
- F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.
- A. Koch, Cesarja Jožefa trg (Mahr-ova hiša).

Zidani most:

Mary Peterman, trafika na kolodvoru.

Št. Peter na Krasu:

A. Novak, na kolodvoru juž. želez.

Trst:

Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma št. 1.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 28. marca 1903.

Naložbeni papirji.	Dunar	Blago
12 ¹ / ₂ % majeva renta	100 65	100 85
12 ¹ / ₂ % srebrna renta	100 65	100 85
4 ¹ / ₂ % avstr. krona renta	101 20	101 40
4 ¹ / ₂ % zлата	121 90	122 10
4 ¹ / ₂ % ogrska krona renta	99 45	99 65
4 ¹ / ₂ % zлата	121 90	122 10
4 ¹ / ₂ % posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4 ¹ / ₂ % posojilo mesta Spljeta	100 10	—
4 ¹ / ₂ % Zadra	100 10	—
4 ¹ / ₂ % bos.-herc. žel. pos. 1902	101 10	102 10
4 ¹ / ₂ % češka dež. banka k. o.	99 90	100 05
4 ¹ / ₂ % ž. o.	99 90	100 10
4 ¹ / ₂ % zast. pis. gal. d. hip. b.	101 10	102 10
4 ¹ / ₂ % pešt. kom. k. o. z.	101 10	102 10
4 ¹ / ₂ % pr.	107 25	108 25
4 ¹ / ₂ % zast. pis. Innerst. hr.	101 10	102 10
4 ¹ / ₂ % ogr. centr.	101 10	101 30
4 ¹ / ₂ % deželne hranilnice	100 45	101 45
4 ¹ / ₂ % zast. pis. ogr. hip. b.	101 10	101 30
4 ¹ / ₂ % obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 10	101 10
4 ¹ / ₂ % češke ind. banke	100 10	101 10
4 ¹ / ₂ % prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 10	99 10
4 ¹ / ₂ % dolenskih železnic	99 60	100 50
4 ¹ / ₂ % juž. žel. kup. 1/2 %	304 50	306 50
4 ¹ / ₂ % av. pos. za žel. p. o.	100 65	101 65

Srečke	180	188
Srečke od leta 1854	180	188
" " " 1860 1/2	184	186 50
" " " 1864	247	252
tisake	158 50	161
zemlj. kred. I. emisije	270	274
II.	268	271
ogrške hip. banke	257	262 50
srbške a frs. 100	89	91 50
turške	120 25	121 25
Basilika	19	20
Kreditne	433	437
Inomoške	84 25	88 25
Krakovske	75 50	77 50
Ljubljanske	70	75
Avstr. rud. križa	55	58
Ogr.	27 25	28 25
Rudolfove	67	73
Salcburske	75	79
Dunajske kom.	442	447

Delnice.	48 25	49 25
Južne železnice	48 25	49 25
Državne železnice	692 25	693 25
Avstro-ogrsko bančne del.	1599	1609
Avstr. kreditne banke	687 50	688 50
Ogrske	749	750
Živnostenske	252	254
Premogokop v Mostu (Brux)	705	708
Alpske montan	391	392
Praške želez. ind. dr.	1654	1662
Rima-Murányi	485	486
Trboveljske prem. družbe	402	408
Avstr. orožne tovr. družbe	347	353
Češke sladkorne družbe	160	163

Valute.

C. kr. cekin	11 33	11 37
20 franki	19 08	19 11
20 marke	23 42	23 50
Sovereigns	23 94	24 02
Marke	117 05	117 25
Laški bankovci	95 40	95 55
Rubli	253 25	253 75

Žitne cene v Budimpešti.

dne 28. marca 1903.

Termin.	Pšenica za april	za 50 kg	K	7 39
Rz	april	50	—	6 49
Koruzna	maj	50	—	6 14
Oves	julij	50	—	6 20
	april	50	—	5 94

Effektiv.

Mlačno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

V Ljubljani se dobiva pri **Mihaelu Kastnerju** in **Petru Lasnik-u** in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Srednja večerajšnja temperatura 12-9°; normale: 5-8°. Mokrina v 24 urah: 0-0 mm.

MATTONI-JEVA

GISSHÜBLER

naravna

alkalična kiselica

katera je kot zdravilni vrelce že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, žolodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna je za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. (79-3)

Najboljša dijetetična in osveževalna pijača.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasnik-u in v vseh lokarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

200 do 400 kron na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stana v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe na: Ludwig Österreich, VIII., Deutsche gasse 8, Budapest. (719-3)

Poceni svila

do najfinejše vrste v bogati izbiri za sprehode, za družbinske in nevestine toalete. Čudalepi foulard od K 1-20 per meter naprej, in za celo obleko na zasebne poštne in carine prosto. Vzorci franko. Poština za pisma 25 vin.

Tovarniška zveza za svileno blago

Adolf Grieder & Comp., Zürich N. 10.

kraljevski dvorni zalagatelj (Švica).

6 (14-2)

Slovo!

Povodom svoje preselitve iz Postojne v Ljubljano ni mi bilo mogoče — kakor bi rad — pri vsakemu se osobno posloviti. Zato se poslavljam tem potom od vseh svojih ljubih prijateljev in znancev, dalje članov postojnskih društev, posebno „Sokola“ ter od vseh svojih častitih gostov, zahvaljujoč jih iskreno za izkazano mi zaupanje in proše jih, da mi isto ohranijo i dalje ko obiščejo Ljubljano ter kličem vsem skupaj: Živeli! Na svidenje v Ljubljani!

Ljubljana, dne 28. marca 1903.

Fran Remic

gostilničar „Pri novem svetu“.

(868)

+ Suhi +

slabotni dobé čudno lepe, polne telesne oblike po kratki rabi moje hranilne moke „Käthe“ (postavno zajamčeno).

Dame dobé bujne prsi Zanesljiv učinek, ni sleparija, strogo rečno, mnogo zahvalnih pisem. Cena kartonu gl. 125 po poštni nakaznici ali proti poštne povzetju, z navodilom o uporabi. (790-2)

Kosm.-hligen. zavod mdm. Katarina Menzel, Dunaj, XVIII., Schullgasse 3.

Dva spretna

krojaška pomočnika

za finejša dela sprejme takoj

Josip Pogačnik v Radovljici

Gorenjsko. (878-1)

Dr. E. Šlajmer

odpočuje

28. t. m. za tri tedne. (881)

Motorni voz

z 2 sedežema (831-3)

se zelo po ceni prodaja.

Poizve se pri tvrdki Josip

Kolar in drug, Ljubljana.

Prav lepega, hribovskega,

dobro izsušenega

ovsa

za seme prodaja trgovec

(827-2) Tomo Tollazzi

v Dolenjem Logatcu.

Cena po dogovoru.

V novi stavbi v Predilnih ulicah

se oddajo za avgust-termin elegantna,

svetla in suha

stanovanja

s 3 in 4 sobami, kopalnimi in poselskimi

sobami z vso pritlikavo prostorne podstre-

šne stanice) balkon in hodnik za čiščenje,

Novi knjigi!

Slovensko-nemški in nemško-slovenski **ročni slovar** s kratko slovnico slov.-nemškega jezika. Neobhodno potrebno za vsakega, ki se hoče brez povelja v 14 dneh prirediti nemščine. Obsega 140 strani. Cena: 1 K 20 v., vezana 1 K 80 v., po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga

za trgovce z lesom, obsegajoča 120 str. in je za obrežan, tesan in okrogel les; računani od 1 do 500 kom., je ravno kar izšla. Cena 2 K., v platno vezana 2 K 50 v., po pošti 10 v. več. — Knjigi dobe se pri založniku

Antonu Turku

knjižarju (880)
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 5.
Pošilja se le proti naprej plači.

Več dobrih
krojaških pomočnikov
za uniforme in civilne obleke
vsprejme takoj (841-2)

Jos. Rojina v Ljubljani
Šelenburgove ulice.

Poskusite
J. Klauerjev, Triglav
pristni rastlinski likér.

Oživlja želodec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.

Edino pristen od založnika:
Edmund Kavčič
v Ljubljani. (11-70)

Uredno dovoljena (873)
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX
Gospodke ulice št. 6
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potrebna
tukaj. — Natančneje v pisarni.
Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.

Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Fotoplastična umet. razstava
I. vrste.

Danes, v soboto, dne 28. marca,
zadnjič razstavljeno:
Zanimiva razstava
Plitviških jezer.
Od nedelje, dne 29. marca do
vštevši dne 4. aprila:

Kopališča
Baltiškega morja.
Ugodno potovanje po
otoku Rügen.

Te zanimive slike na steklu kažejo po-
krajine in scene iz čarobni plasti in
perspektivi. Na vsakem prostoru je dnevna
in nočna razsvetljava.
Otvorjeno vsak dan od 9. do 12.
dopoludne in od 2. popoldne
do 9. zvečer. (875)

Ženitna ponudba.

Čeden, mlad fant, 30 let
star, z dobro službo in nekaj
premoženjem, se želi poročiti
s poštenim dekletom. Prote-
stantke imajo prednost.

Ponudbe s fotografijo
naj se pošljejo na upravišstvo
„Slovenskega Naroda“ pod
„Vesele praznike“. (857)

FR. P. ZAJEC
Ljubljana
Stari trg št. 28
urari, trgovci z zlat-
nino in srebrnino in z
vsemi optičnimi
predmeti.
Nikelasta remontoar
ura od gl. 1-90.
Srebrna cilind. rem.
ura od gl. 4-—.
Ceniki zastoj in franko.

MODERCE
natančno po životni meri za vsako starost,
za vsaki život in v vsaki faconi

HENRIK KENDA
v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tud po Kneippu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
diline in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete. **fotografirane aparate**
in potrebščine, kirurška obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumu in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in solij za kopel.
Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
— Drogerija —
Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Klobuke
najnovejšje facone
priporoča po najnižji ceni
Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.

Anton Presker
krojač in dobavitelj uniform avstrij-
skega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo
gotovih
oblek za
gospode in
dečke,
jopic in
plaščev
za gospe,
nepre- 14
močljivih
havelokov
i. t. d.
Obleke po meri se po najnovejših
uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Jšče se v najem dobro idoča
gostilna
v Ljubljani (876-1)
Kdo pove upravništvo »Si. N.«

Možje
ki hočejo brezskrbno živeti,
dobe za 50 vinarjev
najnovejšje specia-
litete iz prve
roke.
R. Köhler
DUNAJ V., Zeuggasse 1.

Mlad (844-3)
pomočni delavec
se sprejme v
parni pekarni J. J. Kantza
Ljubljana, Rimska cesta št. 16.

Likalnik na špirit!
Novo!
Elegantna izpeljava, fino poniklan.
Plamen se da urejevati. 3745-1
Brez dohta. Absolutno brez nevarnosti.
Pojasnila o likalniku „Sonne“ in kuhal-
niku na špirit „Oeconom“ brezplačno.
Johannes Heuer
Dunaj IV., Mühlgasse 3.

Razglas.
Razpisuje se narok za oddajo
zgradbe nove dvorazredne šole
v Vrhpolji pri Vipavi
potem javne dražbe na dan 5. aprila 1903, ob 3. uri popoldne. Po-
nudnik se podvrže 5% kavciji in znanim stavbenim pogojem. Dražbeni
pogoji, načrti in proračuni so na upogled pri podpisaneju.
Krajni šolski svet na Vrhpolji pri Vipavi
dne 27. marca 1903.
(877-1) **Matej Kobalj**, predsednik.

Razglas. (845-3)
Podpisano županstvo sprejme s 1. aprilom t. l. enega
provizoričnega mestnega stražnika
(policista) z letno plačo 600 kron (začasno) in prosto obleko ter obutev.
Prosilec mora dokazati, da je avstrijski državljani, vsaj 24 let, a ne čez
35 let star, neomadeževanega obnašanja, zdravega in krepkega života ter
vešč slovenskega jezika v govoru in pisavi.
Mestno županstvo v Rudolfovem
dne 24. marca 1903.
S. pl. Sladovič, župan.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.
Izved iz voznega reda.
veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Sel-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz,
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizen, Marjine vare, Heb, Franzove vare,
Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in
II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v
Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m
zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m
zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solno-
grad, Linc, Steyr, Ist, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m do-
poldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove
vare, Heb, Marjine vare, Pizen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih,
Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. —
Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Mo-
nakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z
Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. —
Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta
in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob
7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopolu-
dne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripoznani izvrsten **Portland-cement** v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise gledé tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstno apno.
Priporočila in spricevala
raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: (2609-23)
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Lep
stavbeni prostor
na primernem prostoru, blizu justične
palače
se proda.
Več se poizve pri gosp. **Fran**
Čudnu v Ljubljani. (834-2)

4 pari čevljev
K 5-60
se oddajo le vsled nakupa velikih množin
za to nizko ceno. 1 par čevljev za gospode,
1 par za dame za zavezovati; nadalje po
1 par modnih čevljev za gospode in dame,
najnovejšje facone praktične za vsak letni
čas. Vsi ti štirje pari z močno zbitimi pod-
plati K 560. Vsak naročnik dobi 1 par pi-
sanih copat zastoj. Pri naročilu zadostuje
dolgot. Pošilja se s povzetjem. Zamen-
jatev dovoljena. (247-10)
Schuhexport Ebersson
Dunaj XX/I. Poštni predal 560.

Postranski zaslužek
100 do 200 K mesečno
lahko doseže vsakdo, ki ima
znance s prevzetjem
zastopstva
za nove patentirane predmete
ki se lahko povsod prodajajo.
Visoka provizija ozir. primerna
gotova plača je zagotovljena.
Ponudbe z navedbo o dese-
danjem poslovanju je pošiljati
pod šifro: „Postranski za-
služek 100“ na Gréger-
jevo anončno pisarno
v Pragi, Heinrichgasse
št. 19. (787-5)

Mehanik Ivan Škerl
stanuje samo
Opekarska cesta št. 38.
šivalni stroji po najnižji ceni.
šivalne in v to stroko spadajoča po-
pravila izvršuje dobro in ceno.
Pneumatik gl. 4-50.

A. KUNST
Ljubljana
Židovske ulice 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila izvršujejo se to-
čno in po nizki ceni. Vse mere se
shranjujejo in zaznamenujejo. — Pri
zunanjih naročilih blagovoli naj se
vzorec vposlati.

Ign. Fasching-a vdove
ključavničarstvo
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
priporoča svojo bogato zalogo
štedilnih ognjišč
najpriprostejših kakor tudi najfinjših,
z zlatom ali mesingom montira-
nih za obklade z pečnicami ali kahlami.
Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja
naročila se hitro izvršé.

Alojzij Kraczmér
prodaja in izposojevalnica
glasovirjev in harmonijev
Ljubljana Sv. Petra cesta 6.
Največja
zaloga
glasbenega
orodja.
Lastna delavnica
za popravljanje.
Zastopnik c. kr. dvornega in komor-
nega tovarnarja /glasovirjev:
L. Bösendorfer.
Ubiralec /glasovir-
jev v glasbenih
zavodih „Glasbena
Matica“ in
„Filharmonično
društvo“ v Ljubljani

Ostanki
za polovico cene
Sukneno blago
za moške obleke
po najugodnejši ceni
priporoča
R. Miklauc
Ljubljana 14
Špitalske ulice št. 5.

Najnižje cene
Največji izbor
Preobleke Popravila
L. Mikuschi
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Blizu Bleda, 1/4 ure od prihodnjega blejskega kolodvora se odda v najem

gostilna.

Naslov se poizve v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Mlin na Bledu

s 4 tečaji in z vrtom okrog mlina se takoj prod.

Tudi se prodaja hiša

s 5 sobami, kuhinjo in hlevom za 10 konj.

(816-3) Dragotin Repe.

Hiša

z nekoliko polja in gozda tik državne ceste Kranj-Kokra, kjer je že nad 100 let gostilna s starimi pravici, žganjetoc, i. d., pekarija in trgovina z mešanim blagom se da v najem ali s vsemi obrti, ali posamezno. Tudi na račun za več let.

Več pove lastnik (851-1)

Peter Alešovec

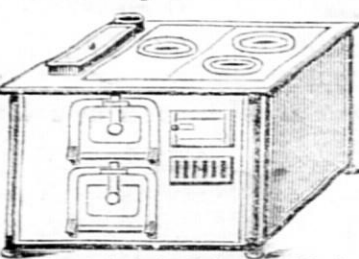
Tupaliče nad Kranjem, št. 26.

100 milijonov razglednic

najkrajših, najlepših in najnovejših tiskanih v zlatu in svili kakor: velikončne, pokrajinske, cvetlične, umetniške, genre, voščilne in godovne razglednice, 100 komadov sortiranih 3 K 60 v. Pri odvetju 800 komadov 9 K. Vsak naročnik dobi še po vrhu zastoj krasno mapo pisemskega papirja s kuverti. Razpošilja se po povzetju. — Po 50 komadov se razpošilja le, ako se naročnina 2 K 20 v. naprej pošlje in sicer franko. (423-7)

Razpošiljalna trdka Ebersson Dunaj XX I, pošt. predal.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti doposlani znamki. (852-1)

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“ S. Goldschmidt & sin Wels 18, Gorazde Avstrijske.

Na prodaj

je eno najlepših kmetijskih veleposesestev na Dolenjskem. Posesstvo meri okoli 80 oralov in je mogoče rediti 20-25 glav goveje živine in 10-40 svinj. Stelje je obilo. Tudi se lahko še do 10 oralov pašnikov preuredi v travnik. (866-1)

Cena posestvu je 14.000 gld. ali 28.000 gld. kron. Plačilni pogoji so ugodni.

Naslov pove uprav. »Slov. Nar.«

Za bolne, malokrvne, zopet ozdravele, dame in otroke itd.

Maltoferrochin

Malto-China-Malagavino z železom. Maltochin, China in Sherry 1/2 steklenica 3 K; 1/2 steklenica 1 K 60 v.

Malto-Condurango Malto Popsirvino 1/2 steklenica 4 K; 1/2 steklenica 2 K 20 v.

Po naravnem kisanju s primestkom železnih soli iz najboljšega jemenovega slada narejena

neprkosljivo čistotna vina, od zdravniških oblasti za najbolje spoznana. Mnogo zdravniških priporočil. S prvima priznanjem odlikovan v Parizu, Pragi, Bruslju, Amsterdamu in pred kratkim na Dunaju.

Malaga, Scherry, pelinkovec, sladorne samosaščine (Malzausbruch) po ceni

se dobiva po vseh lekarnah. Prospekti, ceniki in vzorci na zahtevanje zastoj.

Prva Malton-vinska kisalnica in velika klet (724-3)

Svatek & Co.

Praga-Smichov nasproti zahodnemu kolodvoru 891.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Žlahti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Velika dunajska strojnica za izdelovanje orodja išče za Kranjsko spretnega

podzastopnika

upeljanega tehnika. Ponudbe sprejema pod: „W. Z. 1941“ Rudolf Mosse, Dunaj I., Seilerstätte 2. (829-3)

Prodaja se cele vagone

sena

sladkega in kislega, v balah stisnjene, franko na vsako postajo.

Kupuje se orehov, javorjev in hrusev les.

Ponudbe: Pošt. predal št. 63 Celje. (867-2)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. (13)

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo. (26-35)
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

Stanovanje

s 5 sobami in pritliklinami se odda za maj termin na Bregu št. 20, II. nadstropje.

Več se poizve pri gđ. Lesjak ravnotam v III. nadstropju. (863-2)

Dolarje

kupuje po najvišjih cenah

menjalnica

Arnold Reif

Dunaj, IV. Allee-gasse 69. (687-7)

Najboljše domače zdravilo za želo-dec (po izreku župnika Kneipa Magentränklein je splošno znani

* Ta

naravni

produkt naj

v nobeni družini

in na nobenem

potovanju ne manjka. V

zalogi ga ima J. Sax,

Vodmat, Ljubljana.

Epilepsija.

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih boleših, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštne prosto v Schwaben-Apotheke, Frankfurt a./M. (2136-30)

Šunke

s kožo 1 gld. kilo, brez kože 95 kr. kilo, brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr. kilo, plečeta brez kosti 90 kr. kilo, suho meso in slanina 80 kr. kilo, prečiščeni jeziki 1 gld. kilo, glavina 45 kr. kilo, salame ovske 1 gld. 80 kr., navadne 80 kr., boljše 1 gld. in iz šunke 1 gld. 20 kr. kilo, klobase male po 10 kr., velike po 20 kr. razpošilja proti povzetju od 5 kg. naprej (772-3) Janko Ev. Sirc v Kranju.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodov. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaju ali — (2073-31)

Anton Rebek, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naklantanje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

V hiši št. 8 Selenburgove ulice s li. nadstropju je lepo

stanovanje

obstoječe iz 4 sob s kuhinjo takoj ali pa s 1. majem 1903 oddati. Ogleda se lahko vsak dan od 1 do 12. ure dopoldne. (811-1)

Prostorna hiša

št. 45, z gospodarskim poslopjem, ležeča v sredi vasi Ilirska Bistrica, z zemljiščem ter mesarskim in krémarskim obrtom, se odda za več let po primernem zakupu in najem. Mesarji imajo prednost, ker ni drugega mesarja. (821-3)

Na neposredna vprašanja natančno odgovarja Anton Rolih-Muse, posestnik, mesar in krémar, Ilirska Bistrica št. 45, Notranjsko.

Zapornice na škipce zagrinjala

rolete * * * * * lesene

žaluzije * * * * *

kakor tudi vsa mizarska dela

priporoča v najboljši izvedbi

Tovarna mizarskega blaga

J. Bramberger

Gradec, Neubaugasse 53.

Spretno, solidno

potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi stalno plačo, tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzeške zavarovalnice. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akvizitér 25“ upravnistvu „Slov. Naroda“. (608-13)

Veliko iznenadenje!

V življenju še ni bilo enake prilike.

500 komadov za gld. 180.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča prečiščena anker ura s sekundnim kazalcem, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči.

1 moderna svilena kravata za gospoda, 3 komadi fi žepnih robcev, 1 gosposki prstan s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantara, 1 elegantna damska broža (novost), 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manjših gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz doublezlata s patentiranim zaklepom, 1 mični album s slikami, obsegajoč 36 najkrajših slik, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo tako pri mladih kakor pri starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gld. 180. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če (861) se denar naprej pošlje

dunajska razpošiljalna trdka

Ch. Jungwirth, Krakov A/15.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Najboljše črnilo svetá.

Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt

čevljsko črnilo

za svetla obutala samo

Fernolendt crème za

naravno usnje.

Dobiva se povsod.

C. kr. priv.

tovarna ust. l. 1832

na Dunaju.

Tovarniška zaloga:

Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Rad mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime

St. Fernolendt.

(1161-46)

Tovarniška zaloga:

Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Rad mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime

St. Fernolendt.

(1161-46)

Tovarniška zaloga:

Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Rad mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime

St. Fernolendt.

(1161-46)

Tovarniška zaloga:

Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Rad mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime

St. Fernolendt.

(1161-46)

Tovarniška zaloga:

Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Rad mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime

St. Fernolendt.

(1161-46)

Bilanca posojilnice v Črnomlju

registrirane zadruge z neomejeno zavezo za 1. 1902.

Št.	Imetje	kron	v	Št.	Dolgov	kron	v
1	Posojila	578367	03	1	Deleži: 1824 à 4 K	7296	—
2	Zaostale obresti posojil	12374	14	2	Nevzdignene obresti od deležev	2698	95
3	Pri drugih denarnih zavodih je naloženega denarja	406822	16	3	Hranilne vloge	1.027.417	37 K
4	Nevzdignene obresti od denarja, naloženega pri drugih denarnih zavodih za leto 1902	12831	24	4	Kapitalizovane obresti	38.782	79
5	Vrednost hiše št. 62 v Črnomlju	60500	—	5	Dolga na hiši je po odbitku leta 1901. plačanih	1066200	16
6	Vrednost posestva na Mavrlu št. 7	4500	—	6	2088 25 K se	44554	65
7	Inventar hiše v Črnomlju	920	—	7	Rezervni sklad	20445	35 K
8	Inventar posestva na Mavrlu	7235	—	8	Vstopnina za 1902	240	—
9	Vrednostni papirji	44245	—	9	Predplačane obresti posojil za 1903	4531	12
10	Nevzdignene obresti vrednostnih papirjev	500	—	10	Čisti dobiček	3153	93
11	Prehodni zneski	166	97				
12	Gotovina koncem 1902	27821	27				
		1149120	16				

Dohodki: 738.439-89 K.

Izdatki: 710.618-62 K.

Promet: 1.449.058-51 K.

Zadružnikov

Od čistega dobička

izstopilo je leta 1902: 29, pristopilo pa 60, tedaj jih je koncem leta 1902: 1280, ki imajo 1772 deležev po 4 K v znesku 7088 K.

pr. 3153 93 K izplača se deležem 5% dividenda pr. 348 20 K, za dobre namene 430 K, ostanek 2375 73 K porabi se v delno plačilo hišnega dolga, ki se vsled tega zniža na 42.178 92 K.

Letni račun za leto 1902 in to bilanca je občni zbor 19. marca 1903 enoglasno odobril.

Anton Jeršinić l. r.,

ravnatelj.

Martin Malnerić l. r.,

odbornik.

Avugust Kunc l. r.,

odbornik.

Karol Müller l. r.,

odbornik.

Janko Puhek l. r.,

računskega pregledovalca namestnik.

Franjo Šetina l. r.,

računski pregledovalec.

(848)

Kogar nadleguje **kašelj**
naj poskusi kašelj ubla-
žujoče in veleokusne
Kaiser-jeve
prsne bonbone.

2740 notarsko overjenih
apričeval jamčev za go-
tov vseh pri kašlju, hel-
pavosti, katarju in zasliženju.
Nestru te ponujajo naj se zavrne!
Zavoj 20 in 40 vin. (2560-21)

Zalogo imajo: V orlovi lekarni poleg že-
leznege mostu v Ljubljani, v dež. lekarni
pri Mariji Pomagaj Milana Leusfega v Ljub-
ljani in pri Ubaldu. Trnkoczuju v Ljubljani.
V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič.

L. LUSER-jev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kur-
jim očesom, žuljam itd. 4

Glavna zaloga:
L. SCHWENK-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Za-
lfe-
vāj
Luser-jev obliž
za turiste
p. K. 120.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardet-
schlager, J. Mayr, C. Pic-
coll. V Kranju: K. Savnik.

Slamniki
in **klobuki**
se prenaerejajo pri 885-4
C. Brilli, Resljeva cesta 22.

Svjetlaj
samo sa
Globus-
Extraktom
za Svjetlanje

Premirano z zlato kolajno na
svetovni razstavi v Parizu
1900 in z zlato kolajno na
Dunaju 1902.
Dobiva se povsod. 1(660-2)
Škatlice po 10, 16 in 30 vinarjev.

AVGUST REPIČ

sodar
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja
vsakovrstne

sode
po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
blaga
se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Sode

dobro in močne, od 600 do 700 litrov
proda po nizki ceni 767 4
Fran Cascio, Vegove ulice št. 10.

Tovarna pečij

in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki Stradon 9

prilporeča vsem zidar-
skim mojstrov in stav-
benikom svojo veliko
zalogo
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstenih

pečij
in najtrpežnejših
štedilnih ognjišč

lastnega izdelka, in
sicer rujavih, zelenih,
modrih, sivih, belih,
rumenih itd. po naj-
nižjih cenah.

Ceniki brezplačno in pošt-
nine prosto. (16-13)

Lepo posestvo v Ljubljani
na prodaj.

Enonadstropna hiša ima v pritličju
dvoje stanovanj z raznimi pritliklinami
in veliko podzemsko klet. (659-4)

V prvem nadstropju je petero ve-
likih sob, kuhinja in s steklom zaprt,
zidan hodnik. Dvorišče je prostorno.

V gospodarskem poslopju sta dva
obokana konjska hleva z osmimi sto-
jišči, nadalje velika šupa in prostorno
podstrežje. Ob cesti leži lep sadni vrt
in dobro obdelan travnik v obsegu
2400² sežnjev. Vrt in travnik se lahko
parcelirata za stavišča. Lega je jako
lepa, solnčnata, razgled na vse strani
odprt. Posestvo je v najboljšem stanu,
za gostilno zelo pripravno.

Ponudbe vsprejemata lastnik, Do-
mbranska cesta št. 1 v Ljubljani.

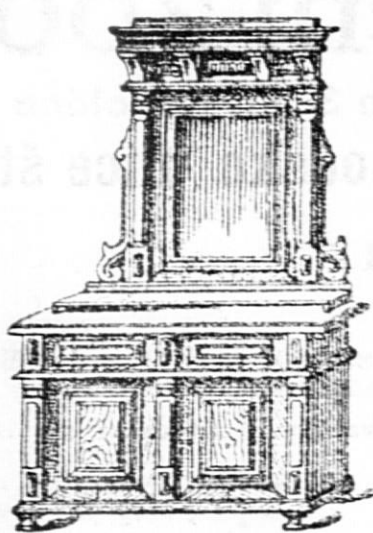
Hotel Kolbeck „Zur Linde“

DUNAJ X., Laxenburgerstrasse 19
tik južnega in državnega kolodvora.
Postajališče električne cestne želez-
nice na vsi strani.

Fina meščanska, novo opremljena hiša.
Elektr. razsvetljava, kopalnica, cene
zmerne. Postrežba in razsvetljava se
ne računa posebej. 791-2

Fran Kolbeck, hotelir.

Prva kranjska mizarska zadruga
v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev
raznovrstne temne in likane **sobne**
oprave iz subega lesa solidno izgo-
tovljene po lastnih in predloženih vzorcih.
Velika zaloga raznovrstne izdelane
oprave za salone, spalne
in jedilne sobe je na izbero ce-
njenim naročnikom v lastnem skladišču
tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Frhar

načelnik. (81-12)

Pariski moderci!

Spreddaj ravna oblika,
ne tišči na želodec.
priporoča v največji izbi
Alojzij Persché
v Ljubljani
Pred škofijo št. 21.

Edina zaloga
tovarn za čevlje

D. H. Pollaka na Dunaju.

Najudaneje podpisana si usojam p. n. občinstvu naznaniti, da imam
vedno v zalogi jako bogato izbero vsakovrstnih

obuval za gospode, dame in otroke
kakor tudi **športnih obuval.**

Da se izognete manj vredne konkurence, pa-
zite natanko na tovarniško znamko, ki je vtisnjena
na podplatih.

Za mnogobrojen nakup prosil ter se priporoča s posebnim
spoštovanjem

Julija Stor

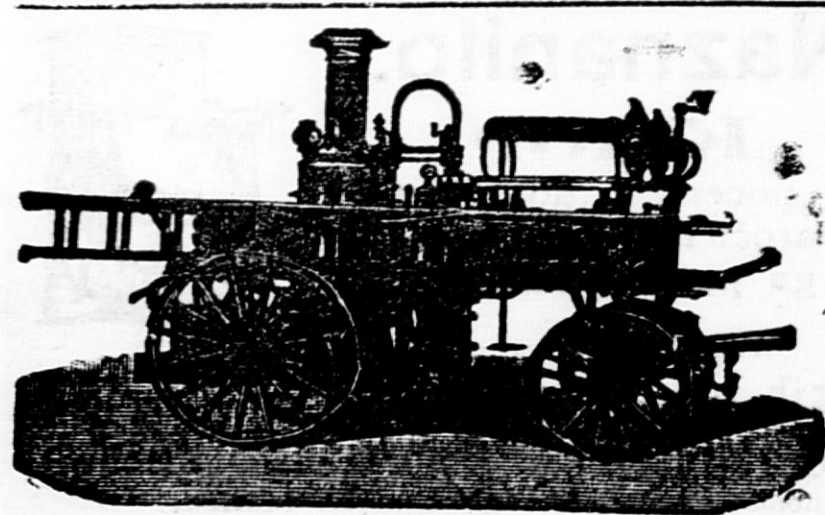
(3121-9)

samo v Prešernovih ulicah št. 5 (prej Slonove ulice) v Ljubljani.

Zunajna naročila se izvršujejo točno in najbolje.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje
od desne in leve
strani vodo vlečejo
in mečejo. V vsakem
položaju delujejo,
kretanje brizgalnice
nepotrebno!

R. A. SMEKAL

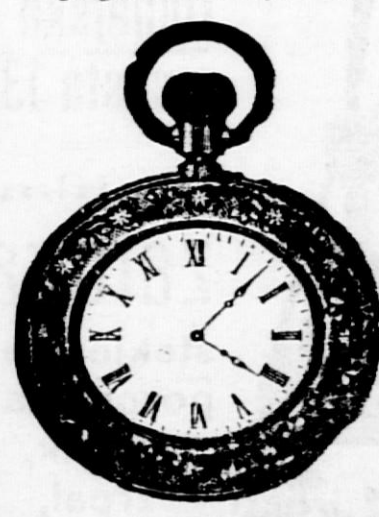
~ Zagreb ~

(72-7)

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi,
pasov, sekiric, sesal in gospodarskih strojev.

Frid. Hoffmann

urar
v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo največjo zalogo

vseh vist
žepnih ur
zlatih, sre-
brnih, iz tule,
jekla in nikla
kakor tudi
stenskih ur,
budilk in sa-
lonskih ur,
vse samo
dobro do
najfinije
kvalitete
po
nizkih cenah.

Novosti
v žepnih in stenskih urah so vedno
13 v zalogi.
Popravila se izvršujejo najtočneje.

Znamenitost glavnega mesta

Ljubljane

je zelo efektna razsvetljava à la Pariz

„Angleškega skladišča oblek“

O. Bernatović

na Mestnem trgu šte. 5

ki je opremljeno z najnovejšimi, najelegant-
nejšimi in najlepšimi konfekcijskimi oblekami
za gospode, dame in otroke.

Največja izbira. ~ Čudovito nizke cene.

K ogledu vabi najvljudneje s spoštovanjem

(830-3)

Oroslav Bernatović.

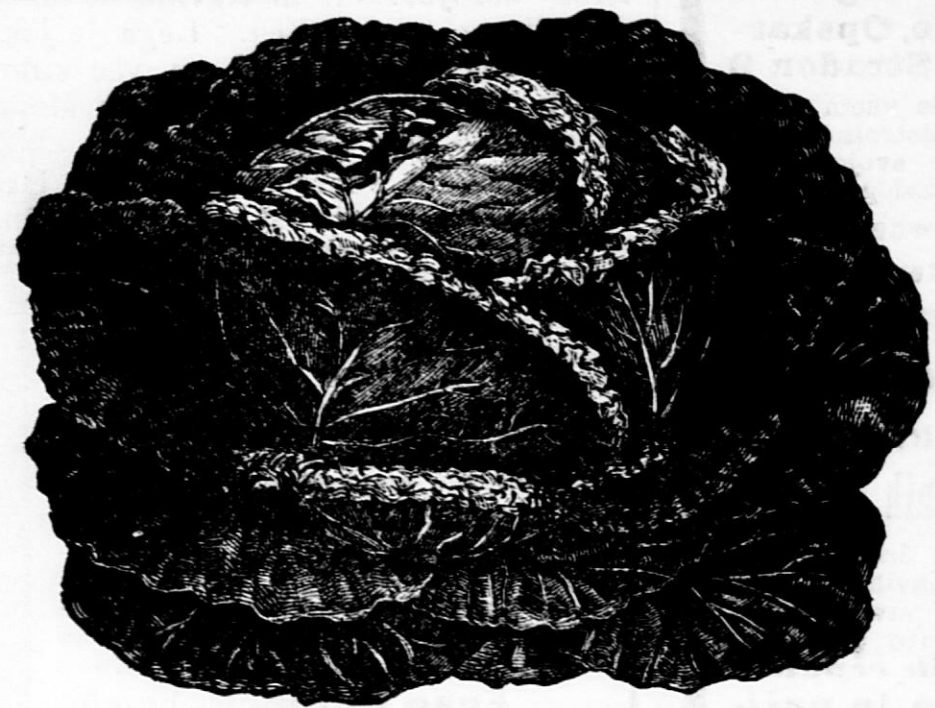
s katerim se skliče dedič, čigar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Višnji gori naznanja, da je umrla dne 16. septembra 1895 v Dulah pri Gradišču št. 7 Marija Kek roj. Bivec brez navedbe poslednje volje.

Ker je sodišču bivališče zapustničnih sinov **Jožefa in Franceta Kek** neznano, pozivljata se taista, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javita in zglasita za dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnala le s zglasitvami se dediči in z njima postavljenim skrbnikom, gosp. Karolom Pleiweiss, c. kr. notarjem v Višnjigori.

C. kr. okrajno sodišče Višnjagora.

oddelek I, dne 20. marca 1903.

Priporočilo!

Podpisani priporočam svojo bogato zalogo

semen

ki je edina na Kranjskem strokovno urejena trgovina s semeni ter imam vsa krmiska, zelenjadna in ovetlična semena, prava in dobro kalilna, za katerih kakovost jamčim.

Nadalje imam mnogovrstne cvetlice v loncih ter sveže in suhe palme. Tudi izdelujem sveže in suhe vence

in šopke s trakovi in napisi in sploh vse v mojo stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah.

Ilustrovani ceniki za l. 1903 se dobivajo brezplačno.

Za obilno naročbo se priporoča z odličnim spoštovanjem

(3134-28)

Alojzij Korsika

umetni in trguječi vrtnar v Ljubljani.

Žrebanje nepriključno
23. aprila 1903.

Glavni dobiček
kron **40.000** kron

Srečke za grejalnice (Wärmestuben)

po 1 krono

priporoča (810-4)

J. C. Mayr v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo od založnikov v gotovini po odbitku 10%.

Velik krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov ameriških patentiranih srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 komadov " " " jedilnih žlic;
- 12 komadov " " " kavčnih žlic;
- 1 komad ameriškega patentirane srebrna zajemalnice za juho;
- 1 komad ameriškega patentirane srebrna zajemalnice za mleko;
- 6 komadov angleških Viktorija čašo za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinjša sipalnice za sladkor.

(165-11)

42 komadov skupaj samo gld. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Ameriško patent srebro je skozi leta bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. — Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši ameriškega patentiranega srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandstrasse 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo stane 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljavo krasno garnituro S patentirano srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Ljubljana, jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešp.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še edno. — Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

„ANDROPOGON“

(Iznajdljiv P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekaša, joče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi vsebi izkušena in zajamčena neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prah.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo — Mnogoštevilca priznaja. Cena steklenice 3 K.

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu

Váso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkoczy v Ljubljani in g. A. Rant v Kranju. Dobiva se tudi v Novem mestu v lekarni pri „Angelju“.

Preprodajalci popust. (213-10)

Josip Reich

— parna —

barvarija in kemična spiralnica ter likanje sukna

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna.

Cene nizke.

13

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov ter vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja **monogramov** za zaznamovanje perila.

Zaloga grammophonov ki igrajo izrečno močno in natančno.

Stari trg 21. Glavni trg 6. Vegove ulice 12.

Pekarija
in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Prodaja moke

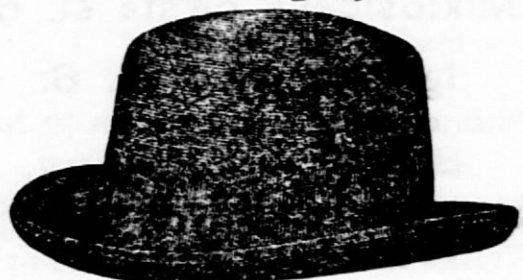
in raznovrstnih živil.

Prodaja drv in oglja.

Stari trg 32.

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg tik glavne prodajalne na voglu.

Največja zaloga

klobukov

najnovelše fačone.

— Nizke cene. —

Prodaja na drobno in debelo.

Ceniki, brezplačno.

Avgust Agnola

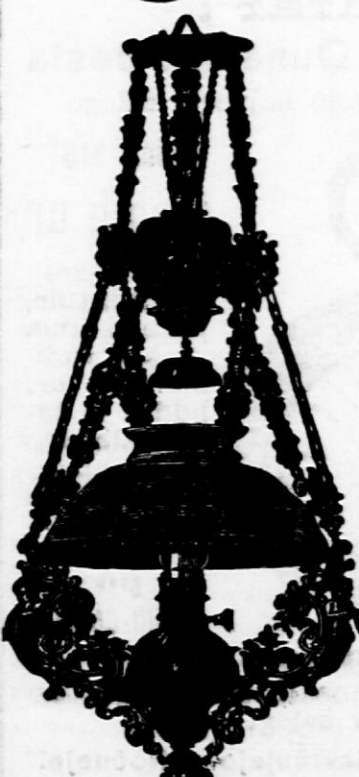
Ljubljana
Dunajska
cesta 13.

Velika
zaloga

steklenine,
porcelana,
svetilk,

zrcal,
šip itd. itd.

po najnižjih cenah.

Berger-jeva medicinsko-higijenična mila

iz tovarne G. Hell & Comp. v Tropavi se s najboljšim vspehom vporablja v tu- in inozemstvu. Zlata kolajna (471-1)

Bergerjevo 40 odst. kotranovo milo proti izpuščajem in polnim boleznim.
Bergerjevo žvepleno kotranovo milo proti polnim nečistostim kot milo za umivanje in kopanje.
Bergerjevo glicerinsko kotranovo milo proti polnim nečistostim kot milo za umivanje in kopanje.
Bergerjevo panama kotranovo milo proti polnim nečistostim kot milo za umivanje in kopanje.

Posebno priljubljena so še naslednja mila: **bencovo milo**, **berberovo milo**, **kerbelovo milo**, **naftolovo milo** za tiste osebe, katerim je neprijeten kotranov vonj, pri polnih boleznih, **žvepleno milo**, **žvepleno milo** in **žvepleno milo** proti solnčnicam in **petrololovo milo** proti rdečici obrazu in ardeci, **tanin-milo**, **Bergerjeva sobna pasta v tubah**, št. 1 za normalne zobe, št. 2 za kadičle so najboljše čistila za zobe.

Vsa Bergerjeva mila iz tovarne G. HELL & Comp., upeljana že 39 let imajo na etiketah kot znamenje pristnosti poleg stoječo varnostno znamko in podpis firme G. Hell & Comp. v ruščici barvi.

Zalogo za Ljubljano imajo gg. lekarnarji: M. Leustek, M. Mardetschläger, Jos. Mayr, G. Piccoli in Ubald pl. Trnkoczy in vse druge lekarnarje na Kranjskem.

(853-1)

Najem.

Povsem renovirana

nadškofovska velika gostilna

— v Maksimiru —

objednem letna restavracija v sprehajališču (najbolj obiskovanem izletišču zagrebškega občinstva) z vsemi pritlikljaji se odda pismenim ponudbenim potom v najem na 3 leta od 1. junija 1903.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% varščino ponudka, naj se pošljejo **do vključno 15. aprila t. l., 12. ure opoldne** podpisaneemu ravnateljstvu, pri katerem se tudi natančneje poizve.

Ravnateljstvo nadškofovih posestev v Zagrebu.

Splošno kreditno društvo

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sklicuje

V. redni občni zbor

na ponedeljek 6. aprila 1903 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih, Gospodske ulice št. 7.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo predsedništva.
- 2.) Predlog letnega računa in bilance.
- 3.) Poročilo upravnega sveta in predlogi zastran razdelitve dobička.
- 4.) Volitev novega upravnega sveta in nadzorstva.

Zaradi važnosti poročil in predlogov se vabijo društveniki na obilno udeležbo.

V Ljubljani, 24. marca 1903.

Upravni svet.

Razpis.

Kranjsko društvo za varstvo živali razpisuje sledeča

darila v prid društva za varstvo živali:

I. za organe policijske straže:

eno darilo à 30 kron
dve " " 20 "
tri " " 10 "

II. za lovske paznike (tudi druge osebe):

eno darilo à 30 kron
eno " " 20 "
dve " " 10 "
šest " " 5 "

III. za hlapce in druge uslužbenice:

eno darilo à 30 kron
eno " " 20 "
dve " " 10 "
šest " " 5 "

Darila pod I. in II. razdelila se bodo onim organom policijske straže oziroma lovskim paznikom, kateri so dokazano s strogim izvrševanjem obsejeh naredb o varstvu živali, trpinčenje živali ali pa nedovoljeno lovenje ptic zabranili.

Darila pod III. razdelila se bodo onim hlapcem, oziroma drugim uslužbenim, katere bodo delodajalci ali pa druge osebe v obdarovanje priporočili radi lepega ravnanja z njim v varstvo izročeni živalmi.

Razdelitev se bode vršila **meseca decembra**, vsled česar se dotični prošnje oziroma priporočila **najkasneje do dne 1. decembra t. l.** kranjskemu društvu za varstvo živali doposliti morajo.

Kranjsko društvo za varstvo živali

Ljubljana, meseca marca 1903.

Tajnik: **A. Paulin.**

Predsednik: **Rudolf grof Margher.**

Naznanilo.

Kdor

hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi cenik, ki ga pošljem zastonj.

Posebno priporočam

novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Šivalni stroji Singer in vse druge vrste

prilagojene za domačo rabo, po zelo nizkih cenah.

Vsa popravila točno in cenó. Umetna delavnica v I. nadstropju.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam

FRAN ČUDEN

urar, trgovec in posestnik v Ljubljani, Mestni trg

ekspozitna trdnja na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn „Union“, založnik c. kr. dolenskih železnic.

(42-22)

Za:	gospode:
Jeden goldinar	klobuk ali dežnik ali srajca
Dva goldinarja	suknene hlače ali mohairsakko ali potna torbica
Tri goldinarje	dobri čevlji na vlak ali potni kovček ali bobrov klobuk
Štiri goldinarje	sakko s telovnikom ali hlače iz kamgarna ali čevlji za vezavo
Pet goldinarjev	spalna suknja ali cilindar ali lakasti čevlji
Šest goldinarjev	havelok ali popolna obleka ali 6 srajc s 6 ovrtniki
Sedem goldinarjev	površnik tennis-obleka bicikliška obleka
Osem goldinarjev	potni ulster ali žaket
Devet goldinarjev	derby ali obleka iz kamgarna
Deset goldinarjev	Siva modna obleka ali siv modni površnik
Petnajst goldinarjev	Najnovejši modni raglan ali fina modna obleka
Dvajset goldinarjev	Moderna siva sprehodna obleka ali salonska obleka

Vse garderobe za gospode, dečke in otroke do naj-finejše vrste so vedno v zalogi.

Pri naročilih po meri se cene ne zvišajo.

Strogo stalne cene.

Izbrane pošiljatve tudi na deželo.

Konfekcijska trgovina

Sigmund Stránský

Praga, Hibernerjeva ulica št. 1003-II.

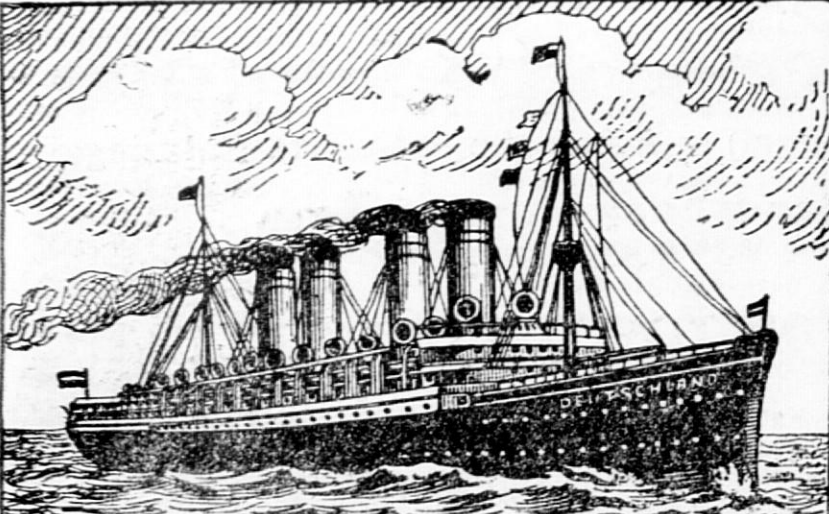
Ceniki in vzorci se ne razpošiljajo. (872-1)

Pri naročilih se sklicujte na ta časopis.

Največja in najstarejša parobrodna družba na svetu poseduje 279 parnikov.

Najvarnejše, najhitreje in največje vrste velikanskih parnikov, ki samo vozijo potnike in cesarsko pošto

iz **Hamburga v Novi-York** so

	m dolg »Deutschland« 212 »Auguste Victoria« 168 »Moltke« 160 »Pennsylvania« 171 »Graf Waldersee« 170 »Palatia« 140 »Batavia« 152 »Bulgaria« 152 »Fürst Bismarck« 200 »Columbia« 140 »Blücher« 160 »Pretoria« 170 »Patricia« 171 »Phoenicia« 140 »Belgravia« 152 »Armenia« 170
--	---

Hamburg-Neu-York le 6 dni.

Vozne karte po predpisanih najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno

oblastveno potrjena agentura (2758-21)

Hamburg-Amerika Linie

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31

takoj na desno od južnega kolodvora, ob progi električne železnice.

Največja zaloga navadnih do najfinejših otroških vozičkov in navadne do najfinejše

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Zahtevajte pravo

Ciril-Methodovo

kavino primes

katero priporoča domača

I. jugoslov. tovarna za kavine surogate

v Ljubljani.

Zahtevajte jo povsod!!

Krasno izbero

konfekcije

za dame in deklice

kakor tudi

manufakturno blago

perilo

vsakovrstne preproge

i. t. d.

priporoča

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice št. 7.

Solidno blago. Nizke cene.

Veliko zalogo

rokavic za dame in gospode

kravat za gospode

toaletnega blaga

daje

ščetic za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.

iz najbolje renomiranih tovarn priporoča

Alojzij Persche

Ljubljana

Pred škofijo št. 21.

Pod trančo št. 2.

Klobuke

cilindre, čepice in slamnike

v najnovejših faconah in v veliki izbiri

priporoča

Ivan Soklič

Pod trančo št. 2.

Postaja elektr. železnice.

Razpis.

Kranjsko društvo za varstvo živali razpisuje za spis najboljše knjižice (v slov. jeziku) v varstvo živali, namenjene za razdelitev med šolsko mladino

darilo 50 kron.

Dotična knjižica naj obsega približno 40 do 50 strani (oktav form.). Tekmovalci naj dotično delo (z imenom pisatelja v zaprtem kovrtu) najpозnejše do 1. julija 1903 podpišane družtvu v razsojevanje pošljejo. Pripomočki se lahko pri društvenem vodstvu dobijo. (855)

Kranjsko društvo za varstvo živali

v Ljubljani, meseca marca 1903.

Tajnik: A. Paulin. Predsednik: Rudolf grof Margheri.

Konfekcija otroških oblek. **A. Haring** Pletenje s strojem.

Dvorski trg 1. priporoča p. n. naročnikom

obleke za deklice in dečke jopice, pelerine, plašče iz piké, čepice, avbice po solidnih cenah.

Nogovice, obujke domačega izdelka iz najboljšega pletena. Nogovice najfinejše do najnižje vrste sprejemajo se v dopletenje.

Tudi se deklishe obleke, plašči in jopice izvršujejo po meri. (750-5)

Št. 9634. **Volitveni razpis.** (833-2)

V smislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje se na znanje, da se bodo

letošnje dopolnilne volitve

v občinski svet vršile v veliki dvorani »Mestnega doma« na Cesarja Jožefa trgu in da bodo volil:

dné 20. aprila III. volilni razred;
dné 22. aprila II. volilni razred;
dné 24. aprila I. volilni razred;

vselej od osmih do dvanajstih dopoldne.

Tretji in drugi volilni razred bodeta volila v dveh oddelkih in pripadajo prvemu oddelku volilci od A do incl. L, ki bodo imeli dohod na volišče po stopnjicah ob Strelških ulicah, drugemu oddelku pa volilci od M do incl. Ž, ki bodo imeli dohod po stopnjicah nasproti mestni ledenici. Ako bi bilo treba ožje volitve, vršila se bodo dan po prvi volitvi, to je dné 21., oziroma 23. in 25. aprila t. l., ravnotam, kot prvotna volitev in tudi od osmih do dvanajstih dopoldne.

Iz občinskega sveta izstopijo letos nastopni gospodje občinski svetovaleci, in sicer izmed izvoljenih:

- iz III. volilnega razreda: **Ivan Škerjanc** in **Jernej Žitnik**;
- iz II. volilnega razreda: **Ivan Plantan** in **Andrej Senekovič**;
- iz I. volilnega razreda: **Ivan Seunig**, dr. **Josip Staré**, **Ivan Velkovich** in **Franc Žužek**.

Med letom se je opovedal in kmalu potom tudi umrl občinski svetovalec g. **Franc Trdina**, ki je bil leta 1900 v III. volilnem razredu izvoljen za dobo treh let, ki bi mu bila torej volilna doba tudi letos potekla.

Voliti bo torej v III. razredu troje, v I. dvoje in v I. četvero občinskih svetovalecev — vseh devet na dobo treh let.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 12. marca 1903.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznано najboljšo

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat. (413-8)

Ilustrovani ceniki so dobé brezplačno.

Založena 1847. Založena 1847.

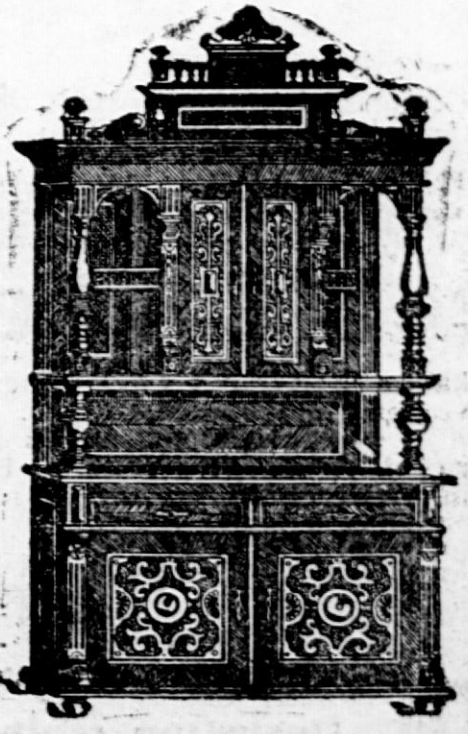
Tovarna pohištva J.J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna: Turjaški trg št. 7. Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Jako zabavni

koncertni aparati
s ploščami.

govori,
se smeje,
poje in
zvižga.

aparati kakor kaže podoba
stane 75 K.

Večji aparati, kakor tudi
automati za gostilničarje
do 240 K. (732-6)

Prodaja tudi na obroke.

Velika izbira
gramofonskih plošč.

Zamenjava starih plošč.

Ceniki zastoj.

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani, Stari trg števil. 16.

Prva hrvatska

največja, najsolidnejša in najcenejša tovarna

zastorov (rolet) in zatvornic (žaluzij)

lesenih in železnih valjastih zatvornic (Rol-
lāden) za prodajalne

Zagreb **G. SKRBIĆ** Zagreb
Ilica št. 40 Ilica št. 40

priporoča svoje solidne in cene izdelke.

Naročila izvršujejo se točno in najsolidneje.

Naznanilo.

Ivan Puch, prva tovarna koles v Gradcu

naznanja slavnemu občinstvu, da je podelila

zastopništvo za vso Kranjsko

svojih slavni, dosedaj neprekošenih koles pod obče znano
znamko

JOH. PUCH v GRADCU

strokovnjaku gospodu

(835-2)

Franu Čudnu v Ljubljani

pri katerem so tudi najnovejši modeli vsacega na ogled
razpostavljeni.

1 gld.

nad 1000 klobukov za gospode najmodernejšega kroja
v vseh barvah, kakor tudi klobuki za dečke po 50 kr.
so ravnokar dospeli.

Ravnokar največja izbira **najnovejših oblek za**
gospode in dečke, kakor tudi **najnovejše v konfekciji**
za dame po čuda nizkih cenah.

(874-1)

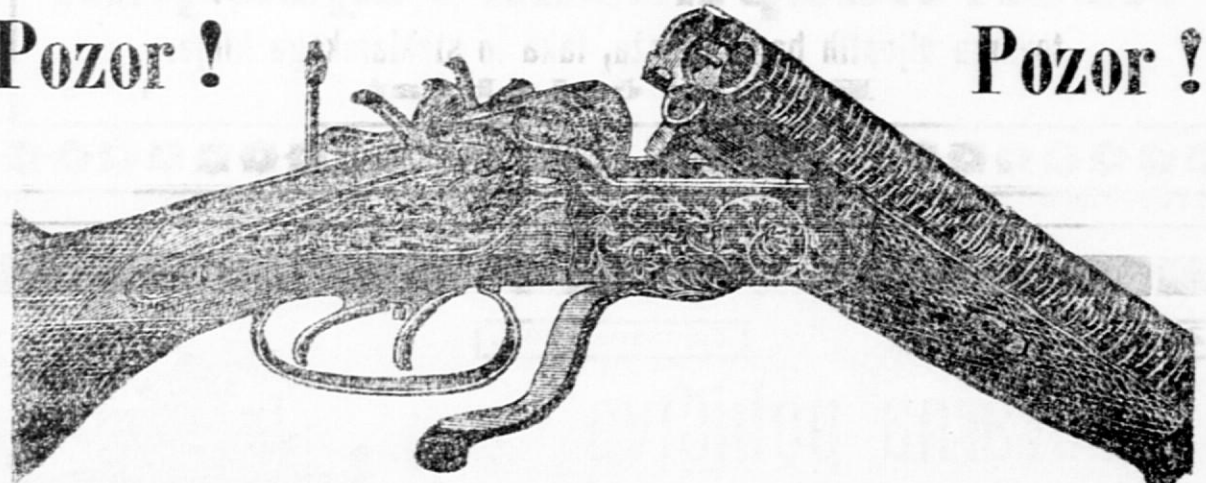
v „Angleškem skladišču oblek“

Oroslav Bernatović

Mestni trg št. 5.

Pozor!

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov** in **najno-**
vejše vrste, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih **rekvizitov** in
municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti
vsakemu najbolj priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu
za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče **naročbe**
in **poprave** točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(543-11)

Fran Sevcik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Uprospeh

„Ustredni

Matice Školske“.

Humpolško lodensko blago.

Moderno sukno za obleke
iz čiste ovčje volne razpošilja po zelo
nizkih cenah (764-3)

Karol Kocian

tovarna za sukneno blago

v Humpolcih na Češkem.

Vzorci na zahtevanje franco.

ATL. ZEMSKA: Siro.

Liniment Caps. Comp.

iz Richterjeve lekarne v
Pragi

priznana izborna, bolečine tola-
žeče mazilo; po 80 h. K 140 in
K 2— se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupu tega splošno priljub-
ljenega domačega zdravila naj se
jemljejo le originalne steklenice
v zaščitnih zlatih steklenicah
znanko „sidro“ iz Richterjeve
lekarne, potem je vsako prepričan,
da je da je dobil originalni
izdelek. (2411-26)

Richterjeva lekar-
na pri zlatem levu
v Pragi, I., Eliščina c. 5.

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. (231-18)

**Prešernove
peezije**

v novi popolni izdaji 3 življenjepisom, literarno-
zgodovinskimi črticami in estetično oceno.
Uredil A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče
usnje 3 zlati obrozi) 3 K, po pošti 3 K 20 h.
Založništvo L. Schwentner v Ljubljani.
(1832-100)

**Suchard
MILKA**

čokolada iz čiste sme-
tane v tablicah in zvitkih.

Smetane jako bogata
mlečna čokolada.

Najnovejše iz svetovnoslavne
tovarne za čokolado.

PH. SUCHARD.

Emajlirani in porcelanasti

higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu
v največji izberi
se dobivajo **najcenejše** pri tvrdki

Fran Kollmann

trgovec s steklenino in s porcelanom
v Ljubljani, Mestni trg.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bode gospod

Fran Remic iz Postojne
s 1. aprilom 1903

gostilno pri „Novem svetu“

prevzel in bode točil najboljša pristna vina. Istotako se bode
tudi vedno skrbelo za najboljša in najokusnejša jedila.

Z odličnim spoštovanjem

(823-3) **Anton Gorše, kantiner.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1
obrestuje hranilne vloge po **4 1/2 %**
brez odbitka rentnega dayka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od
8.—12. ure dopoludne. (304-32)

Poštnege hranilničnega urada števil. 828.406. Telefon števil. 57.

Važno za gospode!

Novo! **Novo!**

Vljudno naznanjam, da sem v I. nadstropju svoje trgovine
— **Pred škofijo števil. 1** —
otvoril

**posebni oddelek za vsakovrstno
sukneno blago**

ter sem se potrudil, svoje skladišče dopolniti z najnovejšim, najmoder-
nejšim tu- in inozemskim blagom od najfinejše do najceneje vrste, tako
da sem v prijetnem položaju ustreči vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, z mojim vsako-
vrstnim suknem blagom in prepričali
se bode, da Vas bode zadovoljila moja velika izbira, kakor tudi ka-
kovost in cene kar najbolj.

K prijaznemu ogledu vabi najvljudneje

J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezije 20% in sukneni ostanki 30% ceneje.
Vzorci na deželo zastoj. (680-10)

Zarezane strešnike
vštrčne (Strangfalzziegel) in francoske (gepreste Falzziegel)

zidarsko opeko

cement roman in portland
glinaste peči in štedilnike
plošče za tlak samotne in cemetne
kakor tupi (854-1)

vse drugo stavbinsko blago
ponujajo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. Vidic & Comp., Ljubljana.